

Mən fəxr edirəm ki, Bakı Dövlət Universitetinin məzunuyam...

Ümummilli Lider HEYDƏR ƏLİYEV

Qəzet 1929-cu ildən nəşr olunur. Təsisçi: Bakı Dövlət Universiteti

30 Sentyabr 2021-ci il

BAKI UNIVERSİTETİ

MİLLİ TƏRƏQQİ ELM VƏ TƏHSİL OCAĞINDAN BAŞLAYIR

Bakı Dövlət Universitetinin zəfər ovqatlı 102-ci ildönümü

→ Səh.4-5

BDU ilə Özbəkistanın Səmərqənd Dövlət Universiteti arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb

→ Səh.6

Yolumuz Şuşayadır... - Ələmdar Cabbarlının Şuşa təəssüratı

→ Səh.7

BDU tələbələrinin şəhid anaları ilə görüşü keçirilib

→ Səh.8

"Tariximizin ən parlaq səhifəsi" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib

→ Səh.9

Dünya şöhrətli alim Lütfi Zadənin anım günü

→ Səh.10

15 Sentyabr - Bilik Günüdür

→ Səh.11

15 sentyabr – Bakının erməni işğalından azad edilməsi günüdür

→ Səh.11

Akademik Rəfiqə xanım Əliyevanın anadan olmasının 89-cu ildönümüdür

→ Səh.2

Mir Cəlal Paşayevin anım günüdür

→ Səh.2

BDU Pakistanın Lahor Universiteti ilə əməkdaşlığa başladı

→ Səh.6

BDU-nun bir qrup kollektivi Vətən Müharibəsi şəhidlərinin məzarını ziyarət ediblər

→ Səh.8

BDU-nun EcoPrint layihəsi Kopenhagendə keçiriləcək Böyük Finalda Azərbaycanı təmsil edəcək

→ Səh.15

44 GÜNLÜK ZƏFƏR EPOPEYASI

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi XX yüzilliyin tarixinə ən faciəli münaqişələrdən biri kimi daxil olub, onun nəticələri milyonlarla azərbaycanlının taleyinə ciddi təsir göstərib. Ermənistanın Azərbaycanın tarixi torpaqlarına açıq formada ərazi iddiaları və etnik zəmində təxribatları, terror əməlləri ilə başlamış bu münaqişə Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzlə nəticələnib, əzəli Azərbaycan torpaqları işğal olunub. Qərbi Azərbaycanda yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi torpaqlarından amansızcasına deportasiya olunub. Yüz minlərlə azərbaycanlı öz doğma torpaqlarından qaçqın düşüb. Bir milyondan artıq yurddaşımız öz yurdlarından didərgin salınıb.

30 ilə yaxın bir dövrdə Ermənistan öz təcavüzkar siyasətindən əl çəkmədi. Beynəlxalq təşkilatların çağırışlarına, Azərbaycan dövlətinin münaqişənin sülh yolu ilə tənzimlənməsi, danışıqlarla həll olunmasına çağırışlarına məhəl qoymadı. Azərbaycan daim öz torpaqlarının ilhaqı ilə barışmayacağını bəyan etsə də, Ermənistan dövlətini işğal etdiyi əraziləri qeyd-şərtsiz tərk etməyə çağırırsa da, düşmən öz məkrli niyyətindən əl çəkmədi. 30 ilə yaxın bir dövrdə işğal altında olan əzəli torpaqlarımızı viran qoyan mənfur düşmən maddi-mədəniyyət, tarixi abidələrimizi, müqəddəs ocaqları, məscidləri, mədəniyyət obyektlərini, şəhər, qəsəbə və kəndlərimizi dağıtdı. Viran qoyduğu torpaqlarda güclü mühəndis-istehkam qurğuları tikdi. Ermənistan hakimiyyətinin davranışları münaqişənin sülh yolu ilə həllini mümkün etmədi, danışıqlar heç bir nəticə vermədi.

Aprəl döyüşlərindən dərs çıxarmayan düşmən növbəti təxribatlara əl atdı. Son dövrlər düşmənin təxribatları müntəzəm xarakter aldı. 2020-ci il 27 sentyabr tarixində səhər saatlarında Ermənistan Silahlı Qüvvələri növbəti genişmiqyaslı təxribat törədərək cəbhəboyu zonada yerləşən Azərbaycan ordusunun mövqelərini və yaşayış məntəqələrini iriçaplı silahlar, minaatanlar və müxtəlif çaplı artilleriya qurğularından intensiv atəşə tutdu. Ermənistan ordusunun hücumlarının qarşısını almaq, mülki əhalinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə Azərbaycan ordusu qısa müddət ərzində düşmənin mövqelərini darmadağın etdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev dəfələrlə düşməni işğal etdiyi torpaqları tərk etməyə, təxribatlara son qoymağa çağırırsa da, Ermənistan öz təcavüzünü davam etdirdi. İldırım sürətli əks hücum əməliyyatı Vətən Müharibəsinə çevrildi.

Azərbaycan xalqı Vətən Müharibəsində misilsiz həmrəylik nümayiş etdirdi. Xalq-iqtidar-ordu birliyi möhtəşəm qələbənin təminatçısı oldu. Azərbaycan xalqı öz Ali Baş Komandanının, öz ordusunun ətrafında yumruq kimi birləşdi. "Dəmir yumruq" adlandırılan əməliyyatla rəşadətli ordumuz günbəgün öz dədə-baba torpaqlarımızı mənfur düşməndən azad etməyə başladı. Xalq-iqtidar-ordu birliyinin sayəsində parlaq Qələbə qazanıldı.

(Ardı 3-cü səhifədə)

"Vətən Müharibəsi Şəhidlərinin Anım Günü" münasibətilə ağacəkmə aksiyası

Mir Cəlal Paşayevin anım günü

28 sentyabr görkəmli alim, yazıçı və pedaqoq, XX əsr Azərbaycan elminin, ədəbiyyatının, təhsilinin inkişafında misilsiz xidmətlər göstərmiş Mir Cəlal Paşayevin anım günüdür. Mir Cəlal Paşayev 1908-ci il aprelin 26-da Ərdəbildə yoxsul kəndli ailəsində dünyaya göz açıb. Kiçik yaşlarında atası Gəncəyə köçdüyündən uşaqlığı burada keçib. 1918-ci ildə atasının vəfat etməsi səbəbindən böyük qardaşının himayəsində yaşayıb.

Mir Cəlal Paşayev Kazan Şərq Pedaqoji İnstitutunun ədəbiyyat şöbəsində, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının aspiranturasında təhsilini davam etdirməklə yanaşı, müəllimlik etmiş və millətinin öv-

Böyük pedaqoq, alim və istedadlı yazıçı Mir Cəlal Paşayevin vəfatından 43 il ötür

ladlarına xalqın ədəbiyyatını, mədəniyyətini, zəngin keçmişini mənimsəmişdir. Bu mənada Mir Cəlal Paşayevin XX əsr Azərbaycan elminin, ədəbiyyatının, təhsilinin inkişafındakı xidmətləri misilsizdir.

Yazıçı kimi 1928-ci ildə ədəbiyyata gələn Mir Cəlal Paşayev elə həmin ildə də ilk tədqiqat əsərini yazıb. "Bir gəncin manifesti" əsəri, zəmanənin güzgüsü olan hekayələri klassik bədii nümunələr kimi əbədiyaşarlıq qazandırb. Gərgin zəhmətinin bəhrəsi olan "Füzuli sənətkarlığı", "XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı", "Azərbaycanda ədəbi məktəblər (1905-1917)", "Ədəbiyyatşünaslığın əsasları" adlı fundamental əsərləri ədəbiyyatşünaslıq elminin önəmli nümunələrindəndir.

Mir Cəlal Paşayev 1940-cı ildə "Füzulinin poetik xüsusiyyətləri" əsərinə görə filologiya elmləri namizədi, 1947-ci ildə isə "Azərbaycanda ədəbi məktəblər" əsərinə görə filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcələrini alıb. Füzuli poeziyasının qüdrətinə heyran olan, ümumiyyətlə, klassik ədəbiyyata qəlbən bağlı Mir Cəlal Paşayev 1958-ci ildə bu mövzuya yenidən müraciət edərək "Füzuli sənətkar-

lığı" adlı monoqrafiyasını nəşr etdirib. XX əsrin 20-30-cu illərində şeir, очерк və hekayələri ilə tanınan Mir Cəlal, əlli illik yaradıcılıq fəaliyyəti dövründə görkəmli nasir kimi Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində öz layiqli yerini tutub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, 2008-ci ildə yazıçı Mir Cəlal Paşayevin yubiley mərasimi təntənə ilə qeyd edilib. Parisdə, YUNESKO-nun iqamətgahında XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, alim, pedaqoq Mir Cəlal Paşayevin 100 illiyinə həsr olunmuş mərasim keçirilib. 2017-ci ildə Mir Cəlal Paşayevin İçərişəhərdə yaşadığı binada "Ədibin evi" açılıb.

Ali təhsilin flaqmanı sayılan Bakı Dövlət Universitetinin sevimli müəllimi, nüfuzlu professoru olaraq millətinin övladlarına xalqın ədəbiyyatını, mədəniyyətini, zəngin keçmişini öyrədən şəxsiyyət kimi xatirələrdə daim yaşayacaq. "Həyatımda yaratdığım ən böyük əsər ailəmdir" kəlamı indi də dillər əzbəri olan Mir Cəlal Paşayevin əsərləri bir çox xarici dillərə tərcümə edilib, əsərləri müxtəlif ölkələrin oxucularında sonsuz maraq doğurub.

Akademik Rəfiqə xanım Əliyevanın anadan olmasının 89-cu ildönümüdür

20 sentyabr Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) həqiqi üzvü, kimya elmləri doktoru, professor, əməkdar elm xadimi Rəfiqə xanım Əliyevanın anadan olmasının 89-cu ildönümüdür.

Rəfiqə Əliyeva 1932-ci il sentyabrın 20-də Naxçıvan şəhərində anadan olub. Ali təhsilini 1951-1956-cı illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) kimya fakültəsində alıb.

Əmək fəaliyyətinə 1956-cı ildə Azərbaycan Politeknik İnstitutunda başlayan Rəfiqə Əliyeva 1957-ci ildən etibarən Azərbaycan Dövlət Universitetində, 1958-1960-cı illərdə isə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Kimya Problemləri İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi fəaliyyət göstərmişdir. 1960-1963-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsinin aspiranturasında təhsil alan Rəfiqə Əliyeva 1964-cü ildən ömrünün sonuna qədər Universitetin Analitik kimya kafedrasında işləmiş və burada assistent, baş müəllim, dosent, professor vəzifələrində çalışmış, 2001-ci ildən "Ekoloji kimya və ətraf mühitin mühafizəsi" elmi-tədqiqat laboratoriyasına rəhbərlik etmişdir.

Rəfiqə Əliyeva 1970-ci ildə namizədlik, 1999-cu ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə etmiş və həmin il də professor adına layiq görülmüşdür. 2007-ci ildə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, 2014-cü ildə isə həqiqi üzvü seçilmişdir. O, Azərbaycanın elm tarixində analitik kimya ixtisası üzrə ilk və yeganə akademikdir.

Ömrünü kimya elminə həsr etmiş Rəfiqə Əliyeva bu sahədə yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasına bütün bilik və bacarığını sərf etmişdir. Yarım əsrdən artıq pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan alimin araşdırmaları analitik reaksiyaları xarakterizə edən parametrlərlə kompleks birləşmələrin quruluşu arasındakı asılılığın müəyyən edilməsinə həsr olunub. Rəfiqə xanımın ətraf mühitin mühafizəsi ilə bilavasitə bağlı olan bir sıra tədqiqatları, eyni zamanda, üzvi reaktivlərin köməyi ilə metalların təyini və onların ayrılması metodikasının işlənilməsinə yönəlib. Ekologiyanın aktual problemləri ilə bağlı işləri isə ölkəmizin davamlı inkişafının təmin olunmasına öz töhfəsini verib.

450-dən artıq elmi əsərin, 25 dərslük və dərslər vəsaitinin, 20 patentin müəllifi olan Rəfiqə Əliyeva bir sıra elmi şuraların və cəmiyyətlərin üzvü olmuşdur. Alimin rəhbərliyi altında 20-dən çox fəlsəfə və elmlər doktoru yetişmişdir.

Tanınmış kimyaçı alim Rəfiqə Əliyevanın məhsuldar elmi-pedagoji fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilmişdir. O, Azərbaycanda təhsilin və elmin inkişafındakı xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikasının ali mükafatı - "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilmişdir.

Akademik Y.Məmmədəliyev adına mükafatın laureatı olan Rəfiqə Əliyeva Nyu-York Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, Amerika Bibliografiya İnstitutu tərəfindən "2001-ci ilin adamı" və "2001-ci ilin işgüzar qadını" seçilib. 2005-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin təsis etdiyi "İlin alimi" fəxri adına layiq görülmüşdür. Onun ekologiyaya və ümumi ekologiyaya aid dərslər vəsaitləri isə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Həsən Əliyev adına mükafatı ilə qiymətləndirilib.

2018-ci ildə "Azərbaycanım" beynəlxalq jurnalının redaksiya şurası "Akademik Rəfiqə Əliyeva adına Qızıl Orden" təsis edib.

Görkəmli alim, akademik Rəfiqə Əlirza qızı Əliyeva onu tanıyanların yaddaşında əsl Azərbaycan qadını, elm fədaisi və səmimi, mehriban insan kimi yaşayır, işıqlı xatirəsi daim ehtiramla anılır.

ICESCO-nun Elm və Texnologiyalar sektorunun müşaviri BDU-da müzakirələr aparıb

Sentyabrın 14-də Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev və İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) Elm və Texnologiyalar sektorunun müşaviri Dr.Məhəmməd Şərif arasında BDU-da keçirilmiş görüşdə mövcud əməkdaşlıq və perspektivlər müzakirə olunub, ICESCO-nun Azərbaycanla əməkdaşlığı çərçivəsində görüləcək işlərdə Bakı Dövlət Universitetinin yaxından iştirakı imkanlarına toxunulub.

Azərbaycanın ICESCO ilə yaxından əməkdaşlıq edən və bu əlaqələrə böyük önəm verən əsas üzvlərdən biri olduğunu diqqətə çatdıran rektor Elçin Babayev bildirdi ki, bu nüfuzlu beynəlxalq təşkilatın digər üzvlərlə təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində qarşılıqlı əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar var. Bu əməkdaşlıq əlaqələri BDU-nun da elm və təhsil sahəsindəki uğurlarının artmasına yeni yol açabilir.

Rektor Elçin Babayev qeyd edib ki, 29 sentyabr 2020-ci il tarixində ICESCO irs, mədəniyyət və təhsil ilə əlaqəli bir qurum olaraq Azərbaycan və Ermənistan arasındakı münasibətlər ətrafında cərəyan edən son hadisələrdən, əhəmiyyətli sivil dəyərlərə malik arxeoloji və tarixi məkanların, o cümlədən bir sıra məscidlərin və müqəddəs tarixi yerlərin qarşıda qatılma tarixi törədilməsindən narahatlığını bildirən bəyanatla çıxış etmişdir. Bu bəyanat ictimaiyyət tərəfindən

yüksək qiymətləndirilmişdir. 13 yanvar 2021-ci il tarixində isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ICESCO-nun Baş direktoru Səlim bin Məhəmməd əl-Malikin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir. Görüş zamanı Prezident six əməkdaşlığa, daimi dəstəyə xüsusilə müharibə zamanı qəbul edilmiş qərarlara görə Baş direktora təşəkkürünü bildirdi.

ICESCO ilə əlaqələrin inkişafının keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymasında və canlanmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və ICESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın misilsiz xidmətlərindən danışan rektor Elçin Babayev, onun sivilizasiyalar arası dialoq daxil olmaqla, müxtəlif sahələrdə geniş miqyaslı və fədakar fəaliyyəti, qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara diqqəti, onların yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması, təhsil və elm sahələrində, həmçinin İslam Dünyasında görülən işlərə böyük dəstəyi barədə qonağa məlumat verib.

ICESCO-nun Elm və Texnologiyalar sektorunun müşaviri Dr.Məhəmməd Şərif isə öz növbəsində Bakı Dövlət Universitetində qonaq olmaqdan məmnunluğunu bildirərək təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın daha da inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib. Qonaq ICESCO qarşısında duran vəzifələrdən birinin də İslam aləmində

elmin, təhsilin, zəngin mədəni irsin qorunmasını təmin etməkdən ibarət olduğunu diqqətə çatdırıb. Bu baxımdan, təmsil etdiyi təşkilatın Azərbaycanla bağlı son illərdəki fəaliyyətini yüksək dəyərləndirən M. Şərif Azərbaycan-Ermənistan münasibətinə toxunaraq bildirdi ki, adıçəkilən bəyanat ICESCO-nun Azərbaycana olan dəstəyinin təzahürüdür.

Son illər yeni müstəvidə inkişaf etməkdə olan Azərbaycan-ICESCO əməkdaşlığı çərçivəsində gələcəkdə də ölkəmizdə bir sıra tədbirlərin keçirilməsinin nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdıran qonaq qeyd edib ki, təmsil etdiyi təşkilat bu mühüm təşəbbüsün yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi üçün lazım olan bütün işləri görəcəkdir. Artıq bir çox sahələrdə BDU ilə əlaqələrin yaradıldığını vurğulayan Məhəmməd Şərif münasibətlərin genişlənməsində qarşılıqlı müzakirələrin önəmini də qeyd edib.

Qonaq gələn ay baş tutacaq "Cihazqayırma və Tərsinə Mühəndisliyin əsasları üzrə 1-ci ICESCO seminarı" adlı beynəlxalq tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Universitetə minnətdarlığını ifadə edib.

Görüşdə Azərbaycanla ICESCO arasında elm, təhsil və mədəniyyət sahələrində həyata keçirilən digər layihələr və bu layihələrdə Bakı Dövlət Universitetinin iştirakı və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

(Əvvəlki 1-si səhifədə)

Cəsur Azərbaycan hərbiçiləri təcavüzkarın işğal altındakı ərazilərimizdə 30 ilə yaxın qurduqları istehkamları, müdafiə qurğularını, hərbi texnikaları və çoxlu sayda canlı qüvvələrini 44 gündə darmadağın etdi.

Müharibənin gedişində çoxsaylı ölkələr və Birləşmiş Millətlər Təşkilatı hərbi əməliyyatları dayandırmamağa, hər iki tərəfi gərginliyi azaltmağa və danışıqları təxirə salmadan davam etdirməyə çağırırsalar da, mənfur düşmənlər öz məkrli niyyətindən əl çəkmədi. Bir çox ölkələr, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün apardığı haqq mübarizəsini dəstəklədiklərini bəyan etdilər. Müharibənin gedişində bir neçə dəfə əldə olunan humanitar atəşkəs Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin mülki vətəndaşları hədəfə alan terror aktları, növbəti təcavüzləri nəticəsində yenidən pozuldu.

44 günlük müharibə nəticəsində Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrinin icrasını özü həyata keçirdi. Ermənistan üzərinə düşən beynəlxalq öhdəlikləri sülh yolu ilə yerinə yetirmək istəməsə də, Azərbaycan onu sülhə məcbur etdi və 30 il işğal altında

44 GÜNLÜK ZƏFƏR EPOPEYASI

qalmış əraziləri hərbi yolla azad etdi.

Azərbaycan Ordusunun uğurlu əks-hücum əməliyyatı nəticəsində noyabrın 9-dək 5 şəhər, 4 qəsəbə və 286 kənd işğaldan azad edildi. 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan Prezidenti, Ermənistanın baş naziri və Rusiya Prezidenti münaqişə zonasında atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılması barədə bəyanat imzaladılar. Bəyanata uyğun olaraq, noyabrın 20-də Ağdam rayonu Azərbaycanca təhvil verildi. Bununla da Ağdam işğaldan azad olundu. Üçtərəfli bəyanata əsa-

sən, noyabrın 25-də Kəlbəcər rayonu, dekabrın 1-də isə Laçın rayonu Azərbaycanca təhvil verildi. Bununla da üçtərəfli bəyanata uyğun olaraq, Ağdam, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının sülh yolu ilə qaytarılması prosesi yekunlaşdı.

27 sentyabr 2020-ci ildə düşmənin növbəti təxribatına qarşı əks-hücum əməliyyatı ilə başlayan və noyabrın 10-da düşmənin kapitulyasiya aktına imza atması ilə noticələnən ikinci Qarabağ müharibəsində ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı Azərbaycan ordusu xalqımızın zəfər

səlnaməsini yazdı, tariximizdə yeni bir şanlı qəhrəmanlıq səhifəsi açdı. Doğma torpaqlarımızda, müqəddəs Şuşada şanlı bayrağımız qürurla və əbədi dalğalandı.

BMT Təhlükəsizlik Şurasının işğalçı Ermənistan qoşunlarının torpaqlarımızdan tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən qətnamələri şanlı ordumuzun qələbəsi ilə icra edildi, doğma torpaqlarımız həsrətini çəkən, qayıdacaqları günü səbirsizliklə gözləyən insanların arzularını həyata gətirdi.

44 günlük Vətən Müharibəsində yüzlərlə əsgərimiz vətənin azadlığı naminə bir an belə tərəddüd etmədən öz həyatını qurban verdi. Onlar bu gün fəxr etdiyimiz və bütün gələcək nəsillərin fəxr edəcəyi qələbə tariximizi öz qanları ilə yazdılar. İkinci Qarabağ müharibəsində cəsur əsgər və zabitlərimiz, müqəddəs şəhidlərimiz döyüş meydanında göstərdikləri fədakarlıq və qəhrəmanlıqları ilə öz adlarını xalqımızın qan yaddaşına qızıl hərflərlə həkk etdilər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin müvafiq sərəncamı

ilə "27 sentyabr - Anım Günü" və "8 noyabr - Zəfər Günü" təsis edilmişdir. Eyni zamanda, ölkə başçısı Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda döyüşlərdə yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək üçün "YAŞAT" Fondunun yaradılması haqqında Fərman imzalamışdır. Cənab Prezident Azərbaycan xalqının Vətən Müharibəsində göstərdiyi misilsiz qəhrəmanlığı və qazandığı möhtəşəm tarixi zəfərin nümayiş etdirilməsi, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə Bakı şəhərində "Vətən Müharibəsi memorial kompleksi" və "Zəfər muzeyi"nin yaradılması haqqında sərəncam imzalamışdır.

Cənab Prezident Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü yolunda qurban vermiş Vətən müharibəsi şəhidlərinin əziz xatirəsi dekabrın 4-də saat 12:00-da bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Xalqımız hər zaman mübariz oğul və qızlarının şücaətini yüksək qiymətləndirir, daim şəhidlərimizin ruhuna ehtiram göstərir, xatirəsinə uca tutur.

İbrahim Zeynalov

Bakı Dövlət Universitetinin
professuru

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli 711 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı" ali təhsil müəssisələrimizin müasir elmi-tədqiqat və innovasiya mərkəzlərinə çevrilməsi prosesinin sürətlənməsində və onların dünya reytinqində irəliləməsində, habelə ölkəmizin inkişaf konsepsiyasında xüsusi istiqamət kimi seçilən yeni nəsil mütəxəssislərin və rəqabətədavamlı insan kapitalının yetişdirilməsində müstəsna rol oynayır. Bu baxımdan, ali təhsil müəssisələrimizin beynəlxalq reytinqlərdəki mövqelərinin yaxşılaşması prioritet məsələlərdən hesab olunur.

Son illər BDU-da aparılan islahatlar, idarəetmə və elmi tədqiqatlarda tətbiq edilən yeni yanaşma və metodlar, tədris prosesində müasir təlim texnologiyalarından istifadə, elmi fəaliyyətə, təhsilə, beynəlmilləşməyə, müəllim və tələbələrin ictimai fəallığına xüsusi diqqət öz nəticələrini göstərməkdədir. Tədrisdə məşhur BLACKBOARD elektron sisteminin tətbiqi, elmi prioritetlərin yenidən müəyyənəndirilməsi və sənaye-yönlü elmi-tədqiqat işlərinin genişləndirilməsi, dünyanın və ölkəmizin aparıcı elmi-tədqiqat və istehsalat müəssisələri ilə birgə layihələrin həyata keçirilməsi, dünyanın nüfuzlu universitetləri ilə birgə ikili diplomlar üzrə kadr hazırlığı və digər bu ki-

BDU – məşhur “Times Higher Education” reytinq siyahısına düşən ilk Azərbaycan universitetidir

Ölkəmizdə elm və təhsilin inkişafında, yeni nəsil yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların hazırlanmasında ən aparıcı rol oynayan 102 yaşlı Bakı Dövlət Universiteti elm və təhsil sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi və dərinləşdirilməsi, beynəlxalq reytinq siyahılarında mövqeyinin yüksəldilməsi və tədqiqat universitetinə çevrilməsi istiqamətində yüksək nəticələr əldə edir.

mi tədbirlər BDU-da elm və təhsilin inkişafı, yeni nəsil kadrların hazırlanması üçün əlverişli şərait yaratmışdır. Bütün bunların nəticəsidir ki, 2021-ci ildə Azərbaycan universitetləri arasında ilk dəfə olaraq Bakı Dövlət Universiteti Britaniyanın Times Higher Education (THE) jurnalı tərəfindən tərtib olunan və dünyanın ən nüfuzlu reytinqlərindən hesab olunan Dünya Universitetləri Reytingində (THE World University Ranking) yer alıb. BDU dünyanın siyahıya düşən 1662 universiteti arasında reytinq sıralamasında 1201+, beynəlxalq reputasiyasına görə isə 864+ yerdə qərarlaşıb.

Bu, Azərbaycan ali təhsil tarixində bir ilkdir. Nəticələr 5 sahədən olan 13 effektivlik göstəricisi əsasında formalaşdırılıb, universitetlərin yeni biliklərin yayılmasında rolunu qiymətləndirmək üçün son 5 ilin 14.4 milyon tədqiqat nəşri üzrə 108 milyon istinadın təhlili və dünya üzrə 22.000 mütəxəssis arasında keçirilmiş sorğunun nəticələrindən istifadə edilərək, Qeyd olunmalıdır ki, bu nüfuzlu siyahıda Oksford Universiteti, Kaliforniya Texnologiya

İnstitutu və Harvard Universiteti ön sıralardadır. Siyahıda yer alan universitetlər 99 ölkə və ya regionu təmsil edir.

Qeyd edək ki, 2010-cu ildən başlayaraq Dünya Universitetləri Reytingini tərtib edən Times Higher Education jurnalının siyahısı rəsmi olaraq qəbul edilən 4 nüfuzlu reytinq siyahısından biridir (THE, MosIUR, QS, ARWU). Reyting siyahısının tərtib olunmasında 5 kateqoriya üzrə göstəricilərdən istifadə edilir: tədris fəaliyyəti (Teaching) – 5 göstərici, istinad (Citation) – 1 göstərici, elmi-tədqiqat fəaliyyəti (Research) 3 göstərici, sənayedən gələn gəlir (Industry Income) – 1 göstərici və ali təhsil müəssisəsinin (ATM) beynəlmilləşmə səviyyəsi (International Outlook) – 3 göstərici. Reyting siyahısının tərtibi zamanı ATM üzrə statistik məlumatlar, SCOPUS bibliografik verilənlər bazasında dərc olunma və istinad olunma aktivliyi öyrənilir və akademik ekspertlərin rəyi nəzərə alınır.

Ümumiyyətlə, THE reytinqinin müəyyən etdiyi aşağıdakı əsas meyarlara cavab verməyən ATM-

lər THE-nin tərtib etdiyi Dünya Universitetləri Reyting siyahısına daxil edilmir:

1) Son 5 il ərzində beynəlxalq bazalarda (Web of Science, SCOPUS) indeksləşən 1000-dən az məqalə nəşr etdirən ATM.

BDU-da 81 istiqamətdə 180 mövzu üzrə 1037 elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilir. 2016-2020-ci illər ərzində BDU tərəfindən Web of Science bazasına daxil olan dərjələrdə 1596 və SCOPUS bazasında isə 1321 məqalə dərc edilmişdir. Dərc olunmuş məqalələrə 17000-ə yaxın istinad edilmişdir. BDU-nun h-indeksi 47-dir. Bu göstəricilərlə BDU Azərbaycan universitetləri arasında liderdir.

2) Bakalavr təhsil proqramları əsasında təhsil verməyən ATM.

Hazırda BDU-da təbiət, humanitar və sosial elmlər sahələrinin müxtəlif istiqamətlərində 80 ixtisas üzrə bakalavr və 224 ixtisaslaşma üzrə magistr hazırlığı həyata keçirilir. 5 ixtisaslaşma üzrə təhsil proqramları beynəlxalq akkreditasiyadan keçmişdir. Dünya təhsil və elm sferasına sürətlə inteqrasiya edən BDU-da 10-a yaxın yeni ixtisas (və ya ixtisaslaşma) üzrə

kadr hazırlığına başlanılmışdır.

3) Fəaliyyətinin 80 faizi və ya daha çoxu THE tərəfindən müəyyən edilmiş 11 mövzu kateqoriyalarından yalnız birini əhatə edən ATM.

Azərbaycan universitetlərinin flaqmanı olan BDU-da THE-nin müəyyən etdiyi mövzu kateqoriyaları – humanitar elmlər, kompüter elmləri, mühəndislik, sosial elmlər, həyat elmləri, fizika elmləri, biznes və iqtisadiyyat, hüquq və psixologiya üzrə mütəxəssis hazırlığı həyata keçirilir. BDU dünyanın 7 nüfuzlu ATM ilə ikili diplom proqramları əsasında əmək bazalarının tələblərinə uyğun mütəxəssis hazırlayır.

Qeyd edək ki, Bakı Dövlət Universitetinin dünyanın ən nüfuzlu reytinqlərindən hesab olunan Dünya Universitetləri Reytingində (THE World University Ranking) yer alması son illər ali təhsil müəssisəsində aparılan yenidənqurma nəticəsidir. Bakı Dövlət Universitetinin çoxminli kollektivinin zəhmətinə əsaslanan bu islahatların məqsədi qısa müddət ərzində müasir tələblərə cavab verən yeni tipli elm və təhsil infrastrukturunu yaratmaq və davamlı olaraq təkmilləşdirmək və nəticədə dünya səviyyəli müxtəlif reytinq cədvəllərində daha da irəliləməkdir.

Sentyabrın 1-də Bakı Dövlət Universiteti və Pakistanın ən böyük universitetlərindən biri olan Lahor Universiteti arasında tələbə və müəllim mübadiləsi, tədris prosesinin təşkili və elmi araşdırmalar sahəsində əməkdaşlıq, ikili diplom proqramının yaradılmasına dair müzakirələr aparılıb və Anlaşma Memorandumunun imzalanma mərasimi keçirilib. Memorandumun məqsədi tərəflər arasında qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığı yüksək səviyyədə təmin etməkdir.

Onlayn keçirilən tədbirdə BDU-nun rektoru Elçin Babayev, Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Xəzər Fərhadov, Pakistanın Azərbaycanı təmsil edən səfiri Bilal Haye, Lahor Universitetinin İdarə Heyətinin sədri Üveys Rauf, Lahor Universitetinin rektoru Məhəmməd Əşrəf və digər məsul şəxslər iştirak edib.

Rektor Elçin Babayev çıxışında 2020-ci ilin Azərbaycan üçün ən əlamətdar tarixlərdən biri olduğunu vurğulayıb, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Vətən Müharibəsində qazanılmış möhtəşəm qələbədən və hazırda aparılan quruculuq və bərpa işlərindən danışıb. O, 44 günlük Vətən Müharibəsi zamanı Pakistanın Azərbaycanı yanında olduğunu xüsusi vurğulayıb. Rektor hər iki ölkə arasında tarixə söykənən güclü ikitərəfli münasibətlərin olduğunu nəzərə çatdırıb. İki ölkə arasında mədəni-humanitar sahədə də əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğunu bildiren E. Babayev, bu istiqamətdə elm və təhsil sahələrinin də aparıcı rola malik olduğunu qeyd edib. O, imzalanaacaq Memorandum ilə iki qurum

BDU Pakistanın Lahor Universiteti ilə əməkdaşlığa başladı

arasında elm, təhsil və sosial sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da inkişaf edəcəyinə inandığını bildirib. Rektor bu əməkdaşlığın hər iki ölkənin səfirlikləri tərəfindən də dəstəklənəcəyinə ümidvar olduğunu vurğulayıb. Tədbir iştirakçılarına bu ilin oktyabrında Bakı Dövlət Universitetində keçiriləcək "Cihazqayırma və tərsinə mühəndisliyin əsasları üzrə I-ci ICESCO seminarı" və Pakistandan olan əsas məruzəçi-iştirakçılar haqqında da məlumat verilib.

Lahor Universitetinin İdarə Heyətinin sədri Üveys Rauf öz çıxışında bu əməkdaşlığın elm və təhsil sahəsində əlaqələrə mühüm töhfə verəcəyinə inandığını bildirib. Universitetlər arasında qurulan əməkdaşlığın inkişafı üçün hər iki tərəfdə güclü potensialın mövcudluğunu bildiren Üveys Rauf müəllimlərə və tələbələrə təqəüdlərinin verilməsi, qarşılıqlı maraq kəsb edən sahələrdə birgə ikili diplom proqramlarının, kursların və tədris proqramlarının hazırlanması, tələbə, müəllim və elmi işçi mübadiləsi, birgə və ya əlaqələndirilmiş elmi tədqiqat və texnoloji inkişaf proqramlarının hazırlanması, elmi jurnallarda birgə nəşrlər, birgə tədqiqat layihələrində əməkdaşlıq, onlayn kitabxana və digər informasiya resurs mərkəzlərindən istifadə, müxtəlif mövzularda mühazirələr, seminarlar, simpoziumlar, tematik müzakirələr, konfranslar təşkil etmək və s. istiqamətində gələcək fəaliyyətin gücləndirilməsinə yönəlmiş birgə söylərin zəruriliyini xüsusilə qeyd edib. Lahor Universitetinin İdarə Heyətinin sədri tədbirin Pakistandan olan iştirakçıları kimi 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın zəfər qazanması münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik edib və əldə olunmuş Qələbəni ədalətin təntənəsi adlandırdı.

Lahor Universitetinin rektoru Məhəmməd Əşrəf də öz çıxışında hər iki ali məktəb arasındakı əməkdaşlığa xüsusi önəm verdiklərini diqqətə çatdırıb. Rektor əlavə olaraq müvafiq sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı üçün perspektivlərin mövcud olduğunu bildirib və Memorandum çərçivəsində birgə əməkdaşlıq istiqamətləri üzrə tədqiqat, təcrübə, elmi və metodiki layihələrin hazırlanması və həyata keçirilməsi, elmi və metodiki materiallar, aparılan tədqiqatlar haqqında məlumat mübadiləsi sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinin zəruriliyinə diqqətini yönəldib.

Pakistanın Azərbaycandakı səfiri Bilal Haye tədbirdə Azərbaycan və Pakistan arasında mövcud qarşılıqlı etimadın elm və təhsil sahəsində də hər iki ölkə universitetləri arasında əməkdaşlığa münbit şərait yaratdığı vurğulayıb. Bildirilib ki, Azərbaycan Pakistana üçün əsas strateji tərəfdaş ölkələrdəndir. Cənab səfir Anlaşma Memorandumunun iki qardaş ölkə arasında bağların daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyini bildirib. O qeyd edib ki, Azərbaycan Pakistana gələcəyə ilk gündən etibarən iki ölkənin universitetləri arasında əlaqələr yaratmağa çalışıb, həmçinin vurğulayıb ki, bu yöndə ilk addımı BDU rektoru ilə görüşərək atıb.

Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Xəzər Fərhadov 44 günlük Vətən Müharibəsi zamanı Pakistanın birmənalı dəstək nümayiş etdirdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, Pakistan Ermənistanı bir ölkə kimi tanımayaraq Azərbaycana müstəqilliyinin ilk günündən dəstək verib. Anlaşma Memorandumunun məqsədlərini dilə gətirən cənab səfir təhsil və elm sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığı hər iki ölkənin intellektual araşdırmalarına və in-

kişafına töhfə verəcək əlamətdar hadisə adlandırdı. X. Fərhadov bildirib ki, Bakı Dövlət Universiteti Azərbaycanın ilk və ən böyük universitetidir və Azərbaycanın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev də bu Universitetin məzunu olub. O, BDU-da Azərbaycan üçün yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasını yüksək qiymətləndirib. Bakı Dövlət Universitetinin çoxminli məzunlarından biri olduğu üçün fəxr etdiyini və qürur duyduğunu söyləyən cənab səfir Pakistanın ən böyük universitetlərindən biri olan, tibb, mühəndislik, incəsənət və sosial elmlər üzrə ixtisaslaşmış Lahor Universitetini bu əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün yaxın gələcəkdə ziyarət etməyi planlaşdırdığını dilə gətirib. Gələcəkdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından Anlaşma Memorandumunun önəmini vurğulayıb və cənab Bilal Haye ilə birlikdə, universitetlər arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafına töhfə vermək üçün lazımı dəstək verəcəklərini dilə gətirib.

Görüşdə tərəflər iki xalq arasında tarixən mövcud olan ənənəvi dostluq əlaqələrini təqdir edərək Azərbaycan ilə Pakistan arasında siyasi dialoqun inkişafından məmnunluq ifadə ediblər. Görüş zamanı, həmçinin iki universitet arasında elm və təhsil sahələrində digər əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Qeyd edək ki, Lahor Universiteti Pakistanın ən böyük universitetlərindəndir və Universitetin 5 filialı, 40 mindən çox tələbəsi, 11 fakültəsi vardır.

Görüşün sonunda BDU və Lahor Universiteti arasında Memorandum imzalanıb.

BDU-nun 15 tələbəsi Prezident təqəüdüünə layiq görülüb

2021/2022-ci tədris ilində tələbə qəbulu imtahanlarında ixtisas qrupları üzrə ən yüksək nəticələr göstərmiş, Bakı Dövlət Universitetinin aşağıda adları qeyd olunan 14 tələbəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 sentyabr 2021-ci il tarixli Sərəncamı ilə Prezident təqəüdüünə layiq görülüb:

Aslanova Rübabə Kamran qızı – 689,2 – Riyaziyyat müəllimliyi
Cabbarzadə Sevinc Zeynal qızı – 671,3 – Hüquqşünaslıq
Çələbiyev Nazim Eldəniz oğlu – 677,8 – Hüquqşünaslıq
Ənsərli Cahan Akif qızı – 679,1 – Hüquqşünaslıq
Hacıyeva Sevin Eldar qızı – 663,5 – Hüquqşünaslıq
Həsənov İlham Babək oğlu – 674,5 – Hüquqşünaslıq
Heydərova Elanə Arif qızı – 668,8 – Hüquqşünaslıq
Hümmətova Aysu Razim qızı – 666,4 – Hüquqşünaslıq
Hüseynzadə Aysun Eldar qızı – 675,5 – Hüquqşünaslıq
İsmayılova Nuridə Qüdrət qızı – 664,3 – Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi
Mehdizadə Cavidan Azər oğlu – 668,4 – Hüquqşünaslıq
Məhərrəmli Şahid Rövşən oğlu – 668,1 – Hüquqşünaslıq
Məmmədli İsmayıl İbrahim oğlu – 679,1 – Hüquqşünaslıq
Zeynallı Ülviyyə Üzeyir qızı – 679,3 – Hüquqşünaslıq
Ağayeva Əsmər Osman qızı – 665,3 – Hüquqşünaslıq

Tələbələrimizi təbrik edir, təhsillərində uğurlar arzu edirik!

“Gənc istedadlar” liseyində ilk dərslər günü

Bakı Dövlət Universitetinin nəzdindəki “Gənc istedadlar” liseyində yeni tədris ilinin açılışı münasibətilə sentyabr 29-da tədbir keçirilib.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Tədbirdə Vətən müharibəsində həlak olmuş əsgər və zabitlərimizə, qətlə yetirilmiş mülki vətəndaşlarımıza və itkin düşmüş soydaşlarımıza ehtiram əlaməti olaraq onların əziz xatirəsi 1 dəqiqəlik sükutla yad edilib. Liseyin direktoru Arif Bağirov çıxış edərək, ölkə başçısının təhsilə olan qayğısından danışıb, şagird və müəllimləri ilk dərslər günü münasibətilə təbrik edib, onlara müvəffəqiyyət arzu edib, şagirdlərin elmdə və təhsildə daha böyük nailiyyətlər qazanmalarına əminliyini ifadə edib.

Daha sonra cari ildə liseyin v sinfinə qəbul zamanı Azərbaycan və rus bölmələri üzrə yüksək bal toplamış şagirdlərdən Fidan Dəmirli və Sulduz Hacıyev, valideynlər adından hərbi polkovnik leytenant Vüqar Abdullayev, liseyi qızıl medalla bitirən məzunu Şamil Abbasov ilk dərslər günü münasibətilə çıxış ediblər. Sonra liseyin VI sinif şagirdləri öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş qalib Azərbaycan dövlətinin şagirdləri olduqları ilə fəxr etdiklərini qeyd etdikdən sonra “Ana yurdum Azərbaycan” şerini səsləndiriblər. Sonda 2021/2022-ci tədris ilinin ilk zəngi səsləndirilib.

BDU ilə Özbəkistanın Səmərqənd Dövlət Universiteti arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb

Son illərdə dünyanın nüfuzlu elm və təhsil müəssisələri ilə sıx əlaqələr quran, nüfuzlu ali təhsil müəssisələri ilə ikili diplom proqramlarını həyata keçirən Bakı Dövlət Universiteti beynəlxalq əlaqələrini genişləndirir. Hazırda beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi Universitetin inkişaf strategiyasında prioritet istiqamətlərdən hesab olunur. BDU ilə Səmərqənd Dövlət Universiteti arasında imzalanmış əməkdaşlıq müqaviləsi də bu istiqamətdə atılan növbəti addım kimi universitetlər arasında akademik, elmi və mədəni mübadilə imkanlarının inkişafını, elmi-tədqiqat işlərində əməkdaşlığı nəzərdə tutur.

Sentyabrın 16-da əməkdaşlıq müqaviləsini BDU-nun rektoru Elçin Babayev və Səmərqənd Dövlət Universitetinin rektoru Rustam Xalmuradov imzalayıb. Müqavilənin məqsədi birgə konfransların, seminarların, simpoziumların keçirilməsi, elmi jurnallarda birgə məqalələrin çap edilməsi, ortaq tədqiqat layihələrinin işlənməsi, ortaq mədəni proqramların təşkili, akademik və inzibati kadrların, tələbə, magistrant, doktorant və tədqiqatçıların mübadiləsi kimi qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığı təmin etməkdir. Məlumat üçün bildiririk ki, 2020-ci ildə 600 illiyini qeyd edən Səmərqənd Dövlət Universitetində 15 fakültə, 19 mərkəz və şöbə fəaliyyət göstərir.

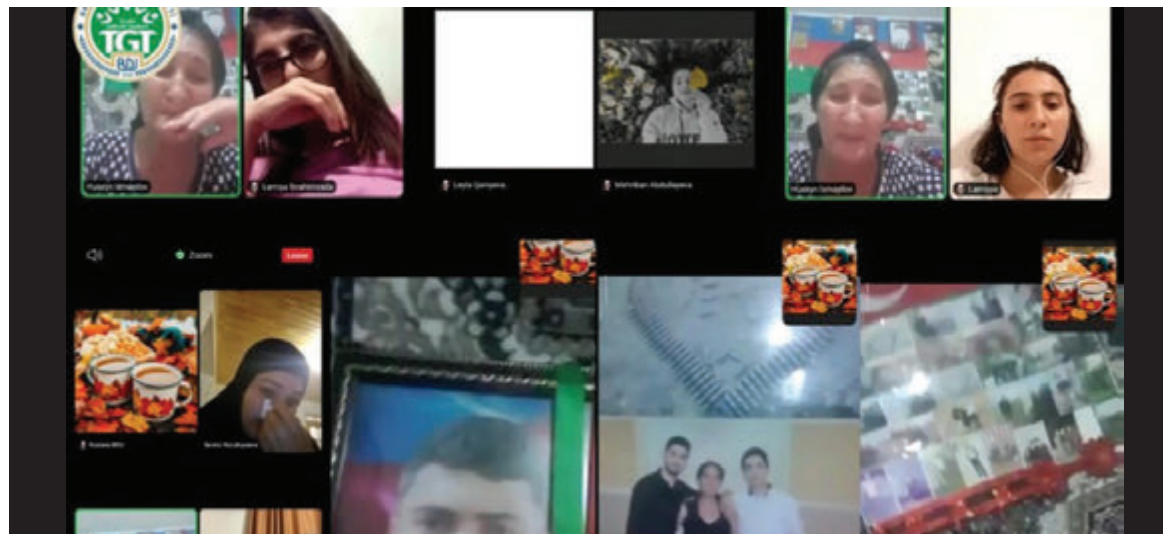

Bakı Dövlət Universiteti Tələbə Gənclər Təşkilatının nəzdində fəaliyyət göstərən "Gələcəyin tarixi" klubunun şəhid ailələri ilə növbəti onlayn görüşü keçirilib.

Tədbirdə klubun rəhbəri, Tarix fakültəsinin tələbəsi Güllü Həsənzadə çıxış edərək 44 günlük Vətən Müharibəsində müzəffər Azərbaycan ordusunun misilsiz rəşadətindən, igid əsgərlərimizin qəhrəmanlıqlarından söhbət açıb, şəhidlərimizin canı və qanı bahasına müqəddəs Vətən torpaqlarımızın düşmən tapdağından azad olduğunu bildirib.

Tədbirdə şəhid Ərəstun

BDU tələbələrinin şəhid anaları ilə görüşü keçirilib

Xıdırovun anası Səidə xanım, şəhid Elnur Nurullayevin anası Sevinc xanım, şəhid Veys İsmayılovun anası Zeynəb xanım çıxış edərək Vətən yolunda şəhidlik zirvəsinə ucalmış övladlarının keçdikləri döyüş yolundan bəhs edib, onlarla fəxr etdiklərini bildirdilər. Şəhid anaları dövlətimizin və xalqımızın şəhid ailələrinə, Vətən Müharibəsi iştirakçılmasına göstərdiyi diqqət və qayğıdan bəhs ediblər.

Qeyd edək ki, BDU-da Vətən müharibəsində şəhidlik zirvəsinə ucalmış tələbə və məzunların, qəhrəman döyüşçülərin ailələri ilə müntəzəm görüşlər keçirilir.

Bakı Dövlət Universitetinin bir qrup kollektivi 27 sentyabr - Anım Günü ərəfəsində II Şəhidlər Xiyabanında 44 günlük Vətən Müharibəsi şəhidlərinin məzarını ziyarət ediblər. Ziyarətdə BDU-nun Geologiya, Tarix və Mexanika-riyaziyyat fakültəsinin müəllim-tələbə heyəti iştirak edib. Ziyarətdə Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçən Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, şəhidlərin məzarları önünə gül dəstələri qoyulub və ruhlarına dualar oxunub.

BDU əməkdaşları tələbələrə şəhidlərin Vətən torpağı uğrunda qəhrəmancasına vuruşaraq şəhidlik zirvəsinə ucalmasından, onların Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayacağı, gələcək nəsillər üçün örnək olacağından danışdılar.

BDU-nun bir qrup kollektivi Vətən Müharibəsi şəhidlərinin məzarını ziyarət ediblər

BDU-nun şəhid məzunu Nicat Əhmədovun xatirə lövhəsinin açılış mərasimi keçirilib

Bakı Dövlət Universitetinin məzunu, Vətən müharibəsində şəhidlik zirvəsinə ucalmış Nicat Əhmədovun doğum günündə xatirə lövhəsinin açılış mərasimi keçirilib. Şəhid Nicat Əhmədovun təhsil aldığı 229 sayılı orta məktəbdə təşkil olunan mərasimdə millət vəkili, rayon icra hakimiyyətinin nümayəndələri, şəhid anaları, ictimai xadimlər və BDU-nun bir qrup kollektivi və tələbələri iştirak edib.

BDU-nun Humanitar məsələlər və gənclər siyasəti şöbəsinin müdiri Ramin Səmədov, şəhid Nicat Əhmədovun təhsil aldığı Beynəlxalq münasibətlər və iqtisadiyyat fakültəsinin dekan müavini Kənan Vəkilov tədbirdə çıxış edərək Nicat Əhmədovun Vətən torpağı uğrunda qəhrəmancasına vuruşaraq şəhidlik zirvəsinə ucalmasından qürur duyduqlarını bildirib, təhsil aldığı müddətdə nümunəvi tələbə kimi seçilən Nicat Əhmədovun həm müəllim heyətinin, həm də tələbə yoldaşlarının qəlbində daim yaşayacağı, gələcək nəsillər üçün örnək olacağını qeyd ediblər.

Şəhid Nicat Əhmədovun atası Həsən Əhmədov göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib və məhz dövlətimizin

savaşa Vətən torpağı uğrunda rəşadətli döyüşərək şəhid olan əsgər atası kimi fəxr etdiyini deyib.

Mərasimdə şəhidin döyüş yolundan danışılıb, onun haqqında xatirələr yada salınıb. Sonda 229 sayılı məktəbin şagirdlərinin ifasında şeirlər səsləndirilib, səhnəciklər nümayiş etdirilib.

Filologiya fakültəsində Anım Günü ilə əlaqədar şəhid Kənan Məmmədovun xatirəsi yad edilib

Filologiya fakültəsində 27 Sentyabr - Anım Günü ilə əlaqədar fakültənin məzunu şəhid Kənan Məmmədovun xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbirdə fakültənin professor-müəllim heyəti, tələbələr, şəhidin ailə üzvləri və yaxınları iştirak ediblər.

Öncə ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz uğrunda igidlik göstərmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Giriş sözü ilə çıxış edən Filologiya fakültəsinin sosial məsələlər və tələbələrle iş üzrə dekan müavini Anar Fərəcov xalqımızın müasir qəhrəmanlıq salnaməsinə çevrilmiş 44 günlük Vətən müharibəsində canlarından keçmiş gənclərimizin göstərdikləri şücaətdən söz açıb. Bildirib ki, fakültənin məzunu, Murovdağ istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə ucalmış Kənan Məmmədov müəllimlərinin yadlığında məsuliyyətli, dərslərinə ciddi yanaşan və mehriban bir tələbə portreti yaratmağı bacarıb. Bu gənc qəhrəman bundan sonra da həmişə dərin ehtiramla yad olunacaq, fakültəmizin hər bir müəllim və tələbəsi onun igidliyindən qürurla danışacaq.

Filologiya fakültəsinin tədris işləri üzrə dekan müavini Cavanşir Muradov

Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı Azərbaycan Ordusunun əsgər və zabıtlarının göstərdiyi qəhrəmanlıqlardan bəhs edib, şəhid Kənan Məmmədov haqqında xatirələrini danışdı.

Daha sonra BDU-nun Rus ədəbiyyatı tarixi kafedrasının əməkdaşları - dosent Solmaz Əliyeva, dosent Ramiz Bağirov, Təranə Məmmədova, Rus dilçiliyi kafedrasının professoru Sevinc Məhərrəmov, fakültənin akademik məsləhətçisi Natəvan Əliyeva, mərhumun tələbə yoldaşları - Kamran Qaraşov, Fəridə Abiyeva və Sevinc Əliyeva Kənan Məmmədovun nümunəvi tələbə kimi yüksək intizam və hazırlığı ilə seçilməsindən, dostlarına qarşı qayğıkeş və yardımsevər olmasından, hərbi peşəsinə olan xüsusi marağından danışdı, şəhidlə bağlı xatirələrini bölüşüblər.

Sonda ailə üzvləri adından çıxış edən Anar Məmmədov qardaşı Kənan Məmmədovun şəxsi keyfiyyətlərindən, xüsusən vətən sevgisindən söz açıb, fakültə rəhbərliyinə və təşkilatçılara təşəkkürünü bildirib.

Qeyd edək ki, tədbirdə Kənan Məmmədova həsr olunmuş film və videoçarx nümayiş etdirilib, fakültənin II kurs tələbəsi Cahan Salmanovanın ifasında şeir səsləndirilib.

“Vətən Müharibəsi Şəhidlərinin Anım Günü” münasibətilə ağacəkmə aksiyası

Sentyabrın 27-də Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermiş Vətən müharibəsi şəhidlərinin Anım Günüə ehtiram əlaməti olaraq Yasamal Rayon İcra Hakimiyyəti və Bakı Dövlət Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə BDU-nun Tələbə şəhərciyinin ərazisində ağacəkmə aksiyası keçirilib.

Ağacəkmə aksiyasında Vətən müharibəsinin iştirakçısı olmuş qazilər və zabıtlar, şəhid valideynləri, Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin, Yasamal rayonunun idarə və müəssisələrinin nümayəndələri, Bakı Dövlət Universitetinin rəhbərliyi və tələbələri iştirak ediblər.

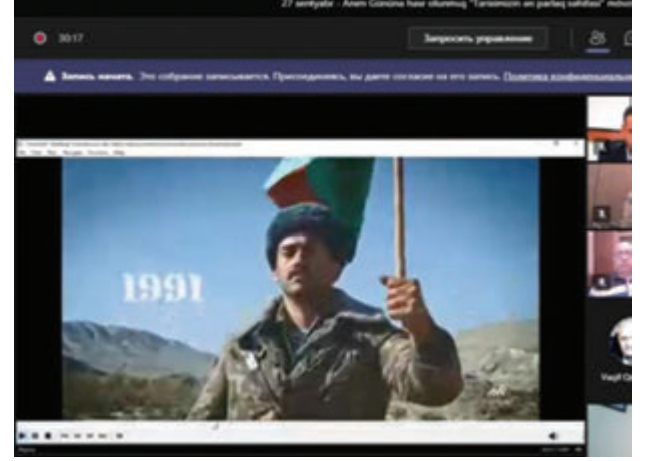

“Tariximizin ən parlaq səhifəsi” mövzusunda dəyirmi masa keçirilib

Sentyabrın 24-də Tarix, Mexanika-riyaziyyat, Coğrafiya və Geologiya fakültələrinin birgə təşkilatçılığı ilə 27 sentyabr - Anım Günüə həsr olunmuş “Tariximizin ən parlaq səhifəsi” mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

Giriş sözü ilə çıxış edən Geologiya fakültəsinin dekan müavini İlqar Quliyev Azərbaycanın müzəffər Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuzun 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı möhtəşəm qələbənin tariximizin ən şanlı səhifəsi olduğunu vurğulayıb, Xalq olaraq şanlı Ordumuzun cəbhədə qazandıqları uğurlu nailiyyətlərlə, Ermənistan silahlı qüvvələrinə vurduqları sarsıdıcı zərbələrlə, azad etdikləri yaşayış məntəqələri ilə bütün dünyaya dövlətimizin gücünü, qüdrətini bir daha nümayiş etdirdiyini qeyd edib.

Daha sonra çıxış edən YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri, BDU-nun dosenti Bəxtiyar Nəbiyev Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı tarix yazan oğullarımızın, şəhidlərimizin, qazilərimizin döyüş yolundan söz açaraq onların hər birinin fəxr, qürur yerimiz olduğunu bildirib. Azərbaycan xalqının fəxri olan şə-

hidlərimizin qəlblərdə daim əbədi yaşayacağını qeyd edib.

BDU-nun kafedra müdiri, professor Məqsəd Qocamanov, Humanitar məsələlər və gənclər siyasəti şöbəsinin müdiri Ramin Səmədov, Geologiya fakültəsinin dekan müavini Ruslan Şəmiyev, Vətən müharibəsi qazisi, BDU-nun məzunu Rasim Nəsiyev çıxışlarında 44 günlük Vətən müharibəsindən, düşmən üzərində əldə edilən tarixi zəfərin önəmindən söz açıb, Vətən müharibəsində qazanın zəfərin 30 illik erməni işğalına son qoyulduğu, əsrlər sonra da bu zəfərin qürurla anılacağını, tarixi zəfərin qazanılmasında xidmətləri olan şəxslərin ehtiram hissi ilə yad ediləcəyini bildiriblər.

Tədbirin sonunda tələbələrin ifasında şeirlər səsləndirilib, “Xudayar təsnifi” ifa edilib.

27 sentyabr 2020-ci il... Səhər saatları idi. O vaxta qədər hər şey qismən də olsa, yolunda idi. Düzdü, o günə qədər çox itkilər vermiş, çox atəşlərin pozulduğunun şahidi olmuşduq. Hər nə qədər bizim hələ xəbərimiz olmasa da, o gün böyük gün, geri dönüşün olduğu, dövrənin döndüyü, həsrətin vüsala yetdiyi, sonun başlanğıca çevrildiği gün idi. O gün Zəfərə gedən qətiyyətli, məğrur, geri dönüşü düşünülməmiş addımların atıldığı gün idi!

Günə internetin kəsilməsi ilə başlamışdıq. Tam olaraq nə baş verdiyindən xəbərsiz idik. Həmin anlarda yolda olduğum üçün avtomobil və telefonumun radiosunu qoşdum. O an radionun hər dalğasında düşmənin yenidən atəşkəsi pozduğu, ordumuzun isə cavab həmləsi həyata keçirdiyi deyilirdi. Hər birimizin ürəyində qürur, fəxr, vətənpərvərlik hissləri daha da alovlandı. Amma qəribə bir hüzn də var idi. Çünki bilirdik ki, müharibə bizə çoxlu itkilər verib, ürəyimizə sağalmayan yaralar vuracaq. Keçmişdəki təcrübələrdən anlayırdıq ki, illər, əsrlər keçsə belə, qəlbimizdə bu yaraların izləri qalacaq, hər dəfə onlara toxunduqda yenidən qanayacaq. Evə doğru irəliləməkdə davam edirdik. Yol boyu tankların, əsgərlər, könüllülərlə dolu maşın kalonlarının irəlilədiyini görürdük. Bu dəfə hər şey fərqli idi, bu dəfə biz bütöv Azərbaycan olmaq uğrunda qəti şəkildə irəliləyirdik. Bəlkə də o gün o maşınlarda gedib bizə qürurla baxan əsgərlər son dəfə doğulu böyüdükləri evlərindən, doğma ocaqlarından ayrılmış, valideynlərinin əlindən, həyat yoldaşlarının alnından, bacı-qardaşlarının, övladlarının üzərindən öpən, son dəfə onlara sarılan məğrur, şəhid

Qanla yazılmış Şanlı Qələbə

qardaşlarımız imiş. O gün minlərlə ana oğlunun, minlərlə uşaq atasının qoxusunu sinəsinə çəkdi son olduğunu bilmədən... Bunları görərkən eyni zamanda ölkədə baş verənlərdən xəbərdar olmaq üçün radioya qulaq asmağa davam edirdik. Evə çatdıq və etdiyimiz ilk iş televizoru açmaq oldu. O an Müdafiə Nazirliyinin canlı brifinqi yayımlanırdı. Danışılanları daha yaxşı dinləmək üçün televizorun səsini artırdıq və hər birimiz sükuta qərq olmuşduq. Böyük bir həyəcanla şad xəbər eşitmək arzusunda idik. Və cəbhədən gözəl xəbərlər gəlirdi. Murov zirvəsi, Cəbrayıl və Füzuli rayonunun bir çox kəndləri qəsbkarların işğalından azad edilmişdi. Ordumuz tam gücü ilə irəliləməkdə davam edirdi. Hər gün cəbhədən xoş xəbərlər alırdıq. Bu xəbərləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ya televiziya, ya da öz rəsmi twitter hesabında xalqa çatdırırdı.

Hər günümüzü qələbə, sevinc dolu xəbərlərlə açırdıq. Amma bununla bərabər üzüntümüz də olurdu, çünki itkilərimiz də var idi. Dəfələrlə Minsk qrupunun üzvləri tərəflər arasında atəşkəs razılaşması əldə etsələr də, təcavüzkar düşmən yenidən tərribata əl atırdı. Atəşkəs elan olduğu günlər düşmən Gəncə, Bərdə, Tərtər ərazisinə irihəcmli, dinc əhaliyə qarşı istifadəsi qadağan olunmuş silah və raketlərdən atəş açırdı. Çox üzüldükdük, amma acımızı bir az da olsa, dindirəcək, ürəyimizdəki yangına su səpəcək qələbə xəbərləri alırdıq. Bir-birinin ardınca işğal altında olan rayon, şəhər və kəndlərimiz azad edilirdi.

Nəhayət, gözlədiyimiz böyük gün gəldi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri, Rusiya Federasiyasının Prezidenti tərəfindən 10 noyabr 2020-ci il 00:00-dan etibarən hərbi əməliyyatların tam dayandırılması haqqında bəyanat imzalandı. Bununla da xalqın qəlbindəki 30 illik həsrətə son qoyuldu.

Dünyanı lərzəyə salan 44 günlük müharibə bizə azadlıq gətirməklə bərabər ürəyimizi də paramparça etdi. Müharibə dövründə neçə-neçə qardaşlarımızı itirdik. O gün çox gözlər yaşlı qaldı və o yaş bu günə qədər qurumadı, tarix boyu da qurumayacaq. Qorxmaz Cəbrayıl, dastana dönmən Xudayar və onlar kimi ürəyimizdə ömürlük məskən salan şəhid qardaşlarımızı, minlərlə qardaşın tək şəhid bacısı olan Arəstə Baxışovanı necə unuda bilirik?! Qazandığımız qələbəni şəhidlərimizə borcluuyq. Biz şəhidlərimizin, qazilərimizin, əsgərlərimizin borcunu heç bir zaman ödəyə bilmərik. Qazandığımız zəfər nəticəsində şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı, indi onların ruhu şaddır! Tariximizi unutmamalı və eyni hadisələrin yaşanmağına icazə verməməliyik! Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməzdir! Bu çətin, qürurlu, fəxrli, hüznü günələri, bizim suverenliyimiz uğrunda canından keçən məğrur şəhid qardaşlarımızı unutmayaq və unutmamayaq!

*Dinarə Ağayeva,
Jurnalistika fakültəsinin
I kurs tələbəsi*

BDU-da Nizami Gəncəvi adına xüsusi təqaüd təsis edilib

2021-ci ildə *d a h i* Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyi qeyd olunur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 5 yanvar tarixli Sərəncamı ilə qüdrətli söz və fikir ustasının insanları daim əxlaqi kamilliyə çağırən və yüksək mənəvi keyfiyyətlər aşılaraq zəngin yaradıcılığının bəşər mədəniyyətinin nailiyyəti kimi müstəsna əhəmiyyətini nəzərə alaraq 2021-ci ili ölkəmizdə "Nizami Gəncəvi İli" elan edib. Bu istiqamətdə Bakı Dövlət Universitetində "Nizami Gəncəvi İli"

ilə bağlı Tədbirlər Planı hazırlanıb. Tədbirlər Planına müvafiq olaraq, Nizami Gəncəvinin zəngin irsinin öyrənilməsi və tələbə gənclər arasında geniş təşviq edilməsi istiqamətində BDU-da bu günə qədər 20-dən çox elmi seminar, layihə,

müsabiqə, dəyirmi masa, konfrans və s. həyata keçirilib, kütləvi informasiya vasitələrində işıqlandırılıb.

Tədbirlər Planına uyğun olaraq 2021-ci ilin Azərbaycanında "Nizami Gəncəvi ili" elan edilməsi münasibətilə 2020/2021-ci tədris ili üçün BDU-da Nizami Gəncəvi adına xüsusi təqaüd təsis edilib. Hər fakültədən bir tələbə olmaqla, Filologiya və Şərqsünaslıq fakültələri üzrə bakalavriat pilləsində əyani formada təhsil alan 2020/2021-ci tədris ilinin II semestr üzrə ən yüksək nəticə göstərən tələbələrə Nizami Gəncəvi adına təqaüd verilməkdir.

Anım Gününə həsr olunmuş "Nə? Harada? Nə zaman?" intellektual oyunu keçirilib

Yasamal Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi İlham Səfərov yarışmanın rəsmi açılış mərasimində çıxış edərək 44 günlük Vətən müharibəsində müzəffər ordumuzun öz tarixi missiyasını yerinə yetirərək 30 ilə yaxın müddət ərzində işğal altında olan torpaqlarımızı qəhrəmanlıq nümayiş etdirərək düşmən tapdağından azad etdiyini bildirib. Qeyd edib ki, Vətən müharibəsində qəhrəmanlıq göstərmiş şəhidlərimizin xatirəsini yaşatmaq və gənclər arasında təbliğ etmək idarə qarşısında duran başlıca vəzifələrdəndir.

BDU-nun Humanitar məsələlər və gənclər siyasəti şöbəsinin müdiri Ramin Səmədov çıxışında bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycan xalqı ordu və döv-

lətimizin ətrafında yumuruq kimi birləşərək həmrəylik göstərdi. Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz tərəfindən torpaqlarımız düşməndən azad olundu. Şanlı Qələbənin qazanılması naminə canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi xalqımız tərəfindən

daim ehtiramla anılacaq.

Gərgin mübarizə şəraitində keçən bilik yarışmasının qalibi adını Azərbaycan Dillər Universitetinin komandası qazanıb. Müvafiq olaraq II və III yerlərə isə Bakı Dövlət Universitetinin və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin komandası layiq görülüb.

BDU-da təhsil alan əcnəbi tələbələr Fəxri xiyabanı və Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

Bakı Dövlət Universitetində təhsil alan əcnəbi tələbələr və Xarici tələbələrlə iş şöbəsinin əməkdaşları Şəhidlər xiyabanını və Ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər. Yürüş zamanı əcnəbi tələbələrə Azərbaycan Respublikasının müstəqillik tarixindən, Ümummilli lider Heydər Əliyevin və onun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Azərbaycan tarixində misilsiz xidmətlərindən bəhs edilib.

Mali, Çin, Qazaxıstan, Qambiya, İndoneziya, Malavi, Misir və Qırğızıstandan olan tələbələr Şəhidlər xiyabanında ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrun-

da mübarizədə canlarını fəda etmiş qəhrəman şəhidlərimizin məzarları üzərinə qərənfillər düzüb, müqəddəs şəhidlərimizin xatirəsini hörmət və ehtiramla anıblar.

6 Sentyabr - Dünya şöhrətli alim Lütfi Zadənin anım günüdür

Dünya şöhrətli azərbaycanlı alim, qeyri-səlis çoxluqlar və qeyri-səlis məntiq nəzəriyyələrinin banisi professor Lütfi Zadənin anım günüdür. Dahi alimin vəfatından dörd il ötür.

1921-ci il fevralın 4-də Bakıda anadan olan Lütfi Rəhim oğlu Ələsgərzadə ibtidai təhsilini 16 nömrəli orta məktəbdə başa vurub.

1932-ci ildə Ələsgərzadələr ailəsi İrana köçüb. Burada orta təhsilini başa vuran Lütfi Zadə Tehran Universitetinin elektrik mühəndisliyi fakültəsinə qəbul olunub. Universiteti müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra o, 23 yaşında ABŞ-a gedib və təhsilini Massachusetts Texnologiya İnstitutunda davam etdirib. Onun dünya elminə məlum olan altı mühüm nəzəriyyəsinin bünövrəsi də elə orada qoyulub.

Lütfi Zadə 1944-cü ildən 1959-cu ilədək Massachusetts Texnologiya İnstitutunda və Kolumbiya Universitetində magistr, doktorluq elmi dərəcələrini alıb. 1959-cu ildən Berkli Universitetində çalışıb, 1963-cü ildən isə elektrik mühəndisliyi və kompüter elmləri kafedrasına rəhbərlik edib. O, həmin ali təhsil ocağında ömürlük professor və "Soft Computing" İnstitutunun direktoru kimi fəaliyyət göstərmişdir.

Azərbaycanlı alimə dünyada şöhrət qazandıran və istehsalatda geniş tətbiq edilən, eyni zamanda, dünya elmində inqilab sayılan qeyri-səlis məntiq (Fuzzy Logic) nəzəriyyəsi olub. Bu nəzəriyyə riyaziyyatın əsası olan ikili çoxluq anlayışına yeni ifadə verib: qeyri-səlis çoxluq. Elmdə qeyri-səlis ölçünün daxil edilməsi təbiətdə və cəmiyyətdə cərəyan edən proseslərin qeyri-müəyyənliyini daha adekvat nəzərə almağa imkan yaradıb. Yaponiyanın "Mitsubishi", "Toshiba", "Sony", "Canon", "Sanyo", "Nissan", "Honda" və digər nüfuzlu şirkətləri qeyri-səlis məntiq texnologiyasından foto və videokameralar, paltaryuyan maşınlar və vakuum kimyəvi təmizləyicilərinin istehsalında, avtomobillərin, qatların, sənaye proseslərinin idarə olunmasında geniş istifadə edirlər. Alim, həmçinin "Təəssüratlar nəzəriyyəsi", "Sistemlər nəzəriyyəsi", "Sözlə işləyən kompüter nəzəriyyəsi", "Optimal süzgeçlər nəzəriyyəsi" kimi dünya elminin inkişafında, onun yeni əsaslar üzərində qurulmasında mühüm rol oynayan elmi kəşflərin müəllifidir.

Onun haqqında "Müasir elmin korifeyi", "Dünya dahilərsiz yaşaya bilmir" kitabları yazılıb, "Uzaq və yaxın Lütfi Zadə" sənədli filmi çəkilib, Lütfi Zadə İrsi və Süni İntellekt Assosiasiyası, Lütfi Zadə adına Beynəlxalq Müasir Elmlər Akademiyası yaradılıb.

Alimin məşhur vəziyyətlər fəzası, dinamik sistemlərin idarə olunma və müşahidə olunma nəzəriyyələri müasir idarəetmə elminin əsasını təşkil edir. ABŞ-ın Milli Kosmik Tədqiqatlar Mərkəzi (NASA) bu nəzəriyyələr əsasında idarəetmə sistemlərini tədqiq edir, layihələndirir və tətbiqini həyata keçirir.

Lütfi Zadənin zəngin elmi fəaliyyəti Azərbaycan dövləti tərəfindən də hər zaman yüksək qiymətləndirilib. 2011-ci ilin fevralında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamına əsasən dünya şöhrətli alim texnologiyaların inkişafına verdiyi töhfələrlə mədəniyyətlərarası dialoqun qurulmasında göstərdiyi xidmətlərinə görə "Dostluq" ordeni ilə təltif edilib. 2021-ci il yanvarın 21-də isə dövlət başçısı "Görkəmli elm xadimi Lütfi Zadənin 100 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Lütfi Zadə Berkli Universitetinin ömürlük professoru seçilmiş yeganə şəxs idi. O, NASA və NATO-nun aparıcı mütəxəssisi olub. Həmçinin yaşadığı Berkli şəhərində öz adına olan "Institute Zadeh-ZIFT" informasiya Texnologiyaları İnstitutuna rəhbərlik edib. Lütfi Zadə alman alimi Maks Plankdan sonra dünyada ikinci alimdir ki, sağlığında həm özünün, həm də nəzəriyyəsinin adını daşıyan elmi mərkəz yaranıb. Lütfi Zadə dünyada əsərlərinə ən çox istinad edilən alimlərdən sayılır. Təkcə 1990-2000-ci illərdə onun əsərlərinə 36 mindən çox istinad edilmişdir.

Bir çox xarici ölkə akademiya və mütəxəssislərinin üzvü olan Lütfi Zadə çoxlu sayda mütəxəssislərin və fondların mükafatlarına layiq görülüb, medallarla təltif edilib. Onlarla xarici dövlət və ictimai təşkilatların, o cümlədən Bakı Dövlət Universitetinin fəxri doktoru olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin "Görkəmli elm xadimi Lütfi Zadənin 100 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" 2021-ci il 21 yanvar tarixli Sərəncamına müvafiq olaraq Bakı Dövlət Universitetində görkəmli alimin yubileyinin geniş şəkildə qeyd olunması üçün Tədbirlər Planı tədqiq edilib. Tədbirlər Planına müvafiq olaraq alimin elmi tədqiqatlarına həsr olunmuş silsilə seminarlar, konfranslar, müsabiqələr və s. keçirilir.

15 sentyabr tarixi ölkəmizdə Bilik Günü kimi qeyd olunur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İham Əliyevin 2004-cü il 21 avqust tarixli fərmanı ilə Azərbaycanın bütün təhsil müəssisələrində dərslərin 15 sentyabrdan başlanması qərara alınıb və beləliklə həmin ildən etibarən 15 sentyabr tarixi Azərbaycanda Bilik Günü kimi qeyd olunmağa başlayıb. Təhsilə dövlət qayğısı, aparılan uğurlu təhsil islahatları, Heydər Əliyev Fondunun müvafiq istiqamətdə həyata keçirdiyi sosial layihələr nəticəsində son illər Azərbaycan təhsili yeni inkişaf dövrünə qədəm qoyub. Bu gün təhsil sisteminin bütün pillələri üzrə dövlət proqramları uğurla həyata keçirilir.

Tarix boyu elmə, biliyə yiyələnmək və onu tədris etmək şərəfli iş hesab olunub. Azərbaycan ali məktəblərinin flaqmanı, şərəfli keçmişə, zəngin təcrübəyə malik, ənənə ilə müasirliyin vəhdətini özündə ehtiva edən Bakı Dövlət Universiteti mövcud təcrübə və ənənələri daha da möhkəmləndirmək, ölkənin peşəkar kadr və elmi potensialını zənginləşdirmək məramı ilə yeni dərslərlə qədəm qoyur. Təəssüflər olsun ki, COVID-19 pandemiyası səbəbindən müəyyən zaman kəsiyində həmişəkindən fərqli olaraq, professor-müəllim heyətini və tələbələrini Universitet auditoriyalarında deyil, monitor

15 Sentyabr - Bilik Günüdür

londirmək, ölkənin peşəkar kadr və elmi potensialını zənginləşdirmək məramı ilə yeni dərslərlə qədəm qoyur. Təəssüflər olsun ki, COVID-19 pandemiyası səbəbindən müəyyən zaman kəsiyində həmişəkindən fərqli olaraq, professor-müəllim heyətini və tələbələrini Universitet auditoriyalarında deyil, monitor

qarşısından salamlamalı olsaq da, 29 sentyabr tarixindən yenidən ənənəvi tədris prosesinə geri qayıdırıq.

BDU-da tədrisin təkmilləşdirilməsi, müasir standartlara uyğunlaşdırılması, dövrün tələblərinə uyğun kadrların hazırlanması istiqamətində aparılan fəaliyyətin tərkib hissəsi olaraq, bu il

bakalavr və magistratura səviyyələri üzrə yeni ixtisas və ixtisaslaşmalar açılıb. Yeni ixtisasların yaradılması həm də əmək bazarında bu ixtisaslara olan tələbatın ödənilməsi zərurətindən yaranıb.

Bundan əlavə Universitetin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi istiqamətində mühüm işlər görüldü, müasir tələblərə cavab verən, bütün zəruri avadanlıqlarla təchiz olunmuş yeni Tələbə Evi, Tələbə Elmi Yaradıcılıq Mərkəzi tam hazır vəziyyətə gətirilib.

Universitetin beynəlxalq layihələrdə iştirakı, beynəlxalq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, ikili diplom proqramlarının miqyasının genişləndirilməsi istiqamətində bir sıra xarici ali təhsil müəssisələri ilə danışıqlar aparılıb, birgə layihələrin həyata keçirilməsi məqsədilə hazırlıq işləri başlanılıb.

Bu il BDU-da eləcə də təhsilin keyfiyyətini artırmaq üçün beynəlxalq "BLACKBOARD"

elektron təhsil sisteminin tətbiqinə başlanılıb. "Blackboard" - tədrisin idarəedilməsi proqramının istifadəsi BDU-da "Blackboard EdTech" ekosisteminə daxil olan "bulud platforması" vasitəsilə ilə tələbələrin və müəllimlərin elektron məlumat bazasının yaradılması, tədris prosesinin və təhsilin məzmununun elektron idarəedilməsi, elektron qiymətləndirmə və digər tədris proseslərinin elektronlaşdırılmış həllinə imkan yaradır.

Tarixdə ilk dəfə Bakı Dövlət Universiteti Dünya universitetlərinin reytingi (World University Rankings) siyahısında yer alıb. Builki siyahıda dünyanın ən nüfuzlu universiteti sırasında Bakı Dövlət Universitetinin qərarlaşmasının qürurunu yaşayırıq.

Bütün bunlar yeni tədris ilində tələbələrimizin peşəkar mütəxəssislər kimi formalaşmasında, elmin sirlərinə yiyələnməsində mühüm rol oynayacaqdır.

Hörmətli müəllimlər, əziz tələbələr, yeni tədris ilində sizə uğurlar arzulayırıq!

Bilik Gününüz mübarək!

Sentyabrın 15-i Bakının işğalçı erməni-bolşevik birləşmələrindən azad olduğu gündür. 1918-ci il sentyabrın 15-də Azərbaycan və türk əsgərləri Bakını bolşevik-daşnak işğalından azad ediblər. Bununla da müstəqilliyini təmin edən Azərbaycanda ermənilərin və bolşeviklərin Bakı və ətraf rayonlardakı ağalığına son qoyulub.

Bakının erməni-bolşevik işğalından azad edilməsi XX əsr Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələrindən biridir. 1918-ci ilin mayında Azərbaycanın müstəqilliyinin elan olunmasına baxmayaraq, ölkə ərazisinin bir hissəsi, Bakı və ətraf rayonlar erməni-bolşevik işğalı altında idi. Belə bir şəraitdə özünün çox ağır və-

15 sentyabr – Bakının erməni işğalından azad edilməsi günüdür

Bakının erməni-bolşevik işğalından azad edilməsi XX əsr Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələrindən biridir

ziyyətinə rəğmən Osmanlı Türkiyəsi qardaş Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək məqsədilə Nuru paşanın komandanlığı ilə hərbi qüvvələrini Azərbaycana göndərdi. Sentyabrın 15-də Qafqaz İslam Ordusu və Azərbaycan Korpusu Bakını işğalçılardan azad etdi. Osmanlı qoşunları bu döyüşlərdə 1130 şəhid verdi. Bu tarixi hadisədən sonra Azərbaycan Xalq Cümhu-

riyyəti hökumətinin paytaxtı Gəncədən Bakıya köçürüldü. Bir sıra Avropa dövlətlərinin türk qoşunlarının Azərbaycana gəlməsinə qarşı çıxmasına baxmayaraq qardaş köməyini əsirgəməyən Osmanlı Türkiyəsi 1918-ci ilin avqust-sentyabr aylarında öz tarixi missiyasını şərəflə yerinə yetirdi.

Azərbaycan növbəti dəfə müstəqillik qazandıqdan sonra ölkəmizdə hər il sentyabrın 15-i bu şanlı tarix qeyd edilir, şəhidlərin xatirəsi anılır. 103 il bundan əvvəl yaşanan bu şanlı tarixi, Azərbaycan və türk əsgərlərinin Bakını düşmən işğalından azad edərək tariximizə yazdıqları bu şərəfli gün həm də Türkiyə - Azərbaycan qardaşlığının rəmzinə çevrilib.

Milli Musiqi Gününə həsr olunmuş kompozisiya hazırlanıb

17 sentyabrda Bakı Dövlət Universitetinin Mədəniyyət-yaradıcılıq Mərkəzi Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin banisi Üzeyir Hacıbəylinin doğum günü və 18 sentyabr - Milli Musiqi Günü münasibətilə ədəbi-bədii kompozisiya hazırlayıb.

Kompozisiya Azərbaycan Respublikasının Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Kompozisiyada Ü.Hacıbəylinin "Aşiq Cünün" havası, "Arşın mal alan" operasından "Aşiq oldum" ariyası, "Qaraqöz" musiqisi, "Arşın mal alan" operasından rəqs, "Koroğlu" uvertürası təqdim olunub.

BDU-da təhsil almaq üçün müraciət edən əcnəbi tələbələrin sayı 2 dəfə artıb

Son illər Bakı Dövlət Universitetində təhsilin beynəlmilləşməsi istiqamətində islahatların aparılması, beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi, yeni əməkdaşlıqların qurulması, dünyanın bir sıra aparıcı universitetləri ilə ikili diplom proqramları üzrə kadr hazırlığının həyata keçirilməsi ilə bağlı ciddi addımlar atılmışdır. Eyni zamanda, tədris prosesinin təkmilləşdirilməsi, bu işdə yeni metod və texnologiyaların, "Blackboard" kimi beynəlxalq təhsil platformasının tətbiqi, BDU-nun "QS və Times Higher Education

(THE)" kimi dünyanın məşhur reyting siyahılarında ən yüksək göstəricilərə malik ali təhsil müəssisələri arasında yer alması Universitetdə təhsil almaq istəyən əcnəbi tələbələrin sayının artmasına səbəb olmuşdur. Belə ki, 2021/2022-ci tədris ilində BDU-ya qəbul olmaq üçün müraciət edən tələbələrin sayı ötən tədris ili ilə müqayisədə 2 dəfə artmışdır. Cari ilin iyul-avqust aylarında 27 ölkədən 200-dən çox əcnəbi tələbə qeyri-dövlət xətti ilə BDU-da təhsil almaq üçün müraciət etmişdir. Müqayisə üçün keçən il bu göstərici 15 ölkə ilə məhdudlaşdı.

Azərbaycanımızın ilk ali təhsil müəssisəsi olan Bakı Dövlət Universiteti yarandığı 1919-cu ildən bu günədək xalqın xidmətində olmuş, ölkəmiz və bir çox xarici ölkələr üçün minlərlə kadr hazırlamışdır. BDU həmişə öz fəaliyyətində yeniliyə can atmış, elm və təhsil sahəsində dünyanın ən vacib təcrübəsinə söykənmişdir. Onun məzunları sırasında Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev kimi dünya şöhrətli bir dövlət xadimi var. Universitetimizin xalqa göstərdiyi böyük xidmətlərə istinadən Heydər Əliyev bu elm və tədris ocağını Azərbaycan xalqının milli sərvəti kimi qiymətləndirmişdir. Ümummilli Liderimizin BDU haqqında belə bir fikri indi dillər əzbəridir: “Mən fəxr edirəm ki, Bakı Dövlət Universitetinin məzunuyam”.

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi və onun müqəddəs dövlətçilik məktəbinin uğurlu davamçısı Prezident İlham Əliyev Bakı Dövlət Universitetinə daima diqqət və qayğı göstərmişdir. Hazırda Universitetdə ciddi islahatlar aparılır. Bu islahatların gerçəkləşməsi və təbliği işində 92 yaşlı “Bakı Universiteti”nin fəaliyyətini diqqətdə saxlayan rəhbərlik bu çoxtirajlı qəzetin də yenidən qurulmasına nail olmuşdur.

Bu günkü nəsil üçün bir Universitet qəzetinin “çoxtirajlı” adlandırılması qərribə görünə bilər. Necə olur ki, yüz min tirajla çap olunan qəzetlərə deyil, min nüsxə tirajla nəşr olunan qəzetinə “çoxtirajlı” epiteti verilir? Məsələ burasındadır ki, sovet hakimiyyətinin ilk illərində miqyası ilə seçilən fabrikanın zavodlarında, Universitetlərdə nəşr edilməyə başlayan qəzetlər bu müəssisələrdəki divar qəzetlərini əvəz etdi və əgər “divar” qəzeti cəmi bircə nüsxə olub müəssi-

“Bakı Universiteti” qəzeti 92 yaşında...

“Bakı Universiteti” 27 minlik bir kollektivin qəzetidir. Onun əsas müəllifləri bu Universitetin müəllimləri və tələbələridir.

çağırışlarına uyğun dizayn formatı yaradıldı. Qəzetin buraxılışı BDU-nun Jurnalistika fakültəsinə tapşırıldı. Çapı da Bakı Dövlət Universitetinin mətbəsinə həvalə edildi və yüksək səviyyədə nəşr olunmağa başladı.

“Bakı Universiteti” qəzetinin loqosu yeniləndi. Əlbəttə, loqoda qəzetlərə xas olan ənənəvi çıxış nöqtələri yerləşdirildi. Qəzetin 1-ci səhifəsinin lap yuxarisında Ulu Öndərimizin bu sözləri əbədi olaraq öz yerini tapdı: “Mən fəxr edirəm ki, Bakı Dövlət Universitetinin məzunuyam”

Heydər Əliyevin daha bir fikri qəzetin adının altında yer alıb: “Milli tərəqqi elm və təhsil ocağından başlayır”. Ulu Öndərin bu fikri “Bakı Universiteti” qəzetinin ümumi fəaliyyət konsepsiyasının açarıdır.

Qəzetin 2019-2021-ci il buraxılışlarına ardıcıl olaraq diqqət yetirilsə görünəcək ki, “Heydər Əliyev-millət varlığımızın xilaskarı kimi”, “15 iyun-Millət Qurtuluş Günüdür”, “Ulu Öndərin Azərbaycanı siyasi hakimiyyətə gəlməsinin 51-ci il dönümünə həsr olunmuş onlayn tədbir”, “18 oktyabr-Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günüdür” və s. publisistik yazıların hamısında Ulu Öndərin xalqa xidmət motivləri var.

“Bakı Universiteti”, əlbəttə elm və təhsil ocağının qəzetidir. Lakin qəzetdə aparılan mövzuya baxış islahatı belə bir fəaliyyət

xəttinə gətirmişdir ki, Universitet kollektivi üçün nəşr edilən bu qəzet BDU-nun daxili fəaliyyətini ölkəmizdə ümumi dövlətçilik fəaliyyəti ilə uzlaşdırmaq xəttini əsas götürmüşdür. Məsələn, “Bakı Universiteti” qəzeti 44 günün Vətən müharibəsindəki hadisələri - Universitet məzunlarının əsgər həyatı, parlaq qələbəmizi qazanmış ordumuz, Ali Baş Komandan, BDU-nun ordumuza köməyi, şəhidlər və s. kimi vacib mövzuları öz səhifələrinə çıxarmışdır. Bütövlükdə milli qəhrəmanlarımız, qazilərimiz, əsgərlərimiz qəzetin əsas mövzuları sırasında yer almış və almaqdadır.

Milli tariximizin ən müasir hadisələri - 20 yanvar qətləmi, Xocalı soyqırımı, bütövlükdə Ermənistanın bizə qarşı xəyanətkar terrorları qəzetin aparıcı mövzular kimi qeyd olunmalıdır.

Hər bir Universitetin Elmi Şurası bu təhsil ocağının ali idarəetmə orqanıdır. BDU Elmi Şurasının fəaliyyətini hər zaman diqqətdə saxlayan qəzet həm də bu qərarların dinamikasını, səmərəsini, yerinə yetirilməsi səviyyəsini işıqlandırır.

“Bakı Universiteti” 27 minlik bir kollektivin qəzetidir. Onun əsas müəllifləri bu Universitetin müəllimləri və tələbələridir. Əlbəttə, desək ki, hər şey rəhbərliyin fəaliyyətindən asılıdır, səhv etmərik. BDU-nun rektoru Elçin Babayev həm bir rəhbər kimi, həm də elmə, tədrisə, ölkə həyatına çox-çox istedadla yanaşan bir alim kimi tanınır. Onun Vətən müharibəsi dövründəki ardıcıl publisistikası maraqlı mövzularla zəngindir. Azərbaycanda koronavirusla

mübarizədə dövlət səviyyəsində görülən tədbirlərə həsr olunan “Bizi məharətli idarəçilik, birlik və həmrəylik xilas edir” (21 may), Vətən müharibəsindəki zəfərimizə həsr olunmuş “Qarabağın fəthi Xalq-Komandan-Ordu birliyinin qələbəsidir” (27 noyabr), İlham Əliyevin zəfərimizdəki rolunu təhlil edən “Hər bir Azərbaycanlının Prezidenti”, Azərbaycan gəncliyinin mənəvi dəstək verən “Gənclərimiz elm və təhsil davamlı inkişafının hərəkətverici qüvvəsidir” və s. kimi dərin məzmunlu elmi-publisistik məqalələri “Bakı Universiteti” qəzeti ilə bərabər respublikamızın ən populyar media orqanlarında da dərc olunub.

Azərbaycan elm və təhsil sisteminə ən qabaqcıl bir ocaq kimi tanınan BDU dünyanın bir çox aparıcı Universitetləri ilə birgə fəaliyyət memorandumları imzalayır.

Qəzetin işinə yaxından kömək edən və həm də onun müəllifi kimi müxtəlif mövzulu yazıları diqqətə çəkən alimlərimiz çoxdur.

“Bakı Universiteti” qəzeti 1000 nüsxə tirajla bütün fakültələrdə tələbələr arasında pulsuz paylanır. Onun səhifələrində zaman-zaman bu fakültələrin elmdə, tədrisdə tanınan müəllimləri haqqında portret yazılar yer alır.

Bir sözlə, “Bakı Universiteti” BDU-nun ən sınaqmış tarix mənbəyidir. Bu mənbəyə yəqin ki, həm də tarixçilərimizin, jurnalistlərimizin tədqiqat obyektinə olacaqdır.

Günel Mehdizadə
Jurnalistika fakültəsinin məzununu

BDU-da yeni tədris ili ilə əlaqədar qabaqalayıcı və preventiv tədbirlər intensivləşdirilib

Yeni tədris ilinin başlanması ilə əlaqədar Bakı Dövlət Universitetində tibbi-profilaktik vəziyyətə nəzarət gücləndirilib, dezinfeksiya işləri və qabaqalayıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi intensivləşdirilib.

BDU-nun giriş qapılarında, həyətinə, auditoriyalarda, sanitariya qovşaqlarda, dəhlizlərdə, yataqxanalarda, yeməxanalarda və s. COVID-19 infeksiyası ilə mübarizə üsullarını əks etdirən maarifləndirmə posterləri, nişan və göstəricilər yerləşdirilib, giriş qapılarında, tədris binalarının, elmi-tədqiqat institutlarının və yataqxanaların xüsusi ayrılımış yerlərində ön müasir dezinfeksiya tunelləri, turniketlər, avtomatlaşdırılmış hərarət ölçən və tibbi maskanın taxılmasına nəzarət edən cihazlar quraşdırılıb, sanitariya qovşaqlar-

da əl dezinfeksiyaedici məhlullar və digər gigiyenik vasitələr yerləşdirilib.

“Xüsusi karantin rejimi dövründə Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrində tədris və təlim-təربiyə prosesinin təşkilinin müvəqqəti Qaydaları”nın tələblərinə riayət edilməsinə operativ

nəzarətin təşkil edilməsi məqsədilə yaradılmış komissiya profilaktik və preventiv tədbirlərin əks olunduğu daxili tədbirlər planına müvafiq olaraq əyani (ənənəvi) formada tədris və təlim-təربiyə prosesinin təşkilinə dair tələblərin, tədris və təlim-təربiyə prosesinin iştirakçılarının sağlamlığının qorun-

ması üçün sanitariya və gigiyena qaydalarına əməl olunmasının təmin edilməsi üçün bütün zərur tədbirlərin yerinə yetirilməsinə nəzarəti gücləndirib. Təmizlik və dezinfeksiya tədbirlərinin davamlı olaraq qeydiyyatının aparılması üçün gündəlik nəzarət formaları və keyfiyyət nəzarət cədvəlləri tərtib edilib.

BDU-nun ərazisində yerləşən 30 nömrəli poliklinikada COVID-19 infeksiyasına yoluxma şübhəsi olan tələbələrəin təcrid olunması üçün iki xüsusi otaq ayrılıb, lazımı vəsait və avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Poliklinikanın həkimləri mütəmadi olaraq COVID-19-la mübarizə məqsədilə tələbələrə maarifləndirici tədbirlər keçirəcəklər.

“Motivasiya” klubunun növbəti təlimi keçirilib

Bakı Dövlət Universitetinin Tələbə Gənclər Təşkilatının nəzdində fəaliyyət göstərən Motivasiya klubunun “İnsan necə dəyişə bilər” adlı növbəti təlimi keçirilib.

Təlimçi, Kitabxanaçılıq və informasiya fakültəsinin tələbəsi Nərin Sadıqova tələbələrə pis vərdislərdən uzaq olmaq, özümüzü inkişaf etdirmək, özgüvəni artırmaq haqqında danışdı, həmçinin hədəflərə çatmaq və yüksək nəticələr əldə etmək üçün motivasiyanın vacibliyi və ondan istifadə qaydaları haqqında ətraflı məlumat verib.

Təlimçi şəxsi inkişaf, motivasiya və gənclərin hərtərəfli biliyə sahib olması, müstəqil düşünməsi, özünəinam, şəxsi inkişaf və məqsədlərin müəyyənləşdirməsi, dünyagörüşün formalaşdırılması bəhs edib.

Həmçinin, diqqətin toplanması, çətin situasiyalarda daxili harmoniyanı qorumaq, stressi idarə etmək və s. bəhs olunub, müzakirələrdə iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

"Türkmənistan və Azərbaycan: ikitərəfli tərəfdaşlığın strateji mahiyyəti" mövzusunda onlayn konfrans keçirilib

Sentyabrın 24-də Türkmənistan Respublikasının müstəqilliyinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar Türkmənistanın Bakıdakı səfirliyinin təşkilatı dəstəyi ilə Məhtimqulu adına Türkmən Dövlət Universiteti ilə Bakı Dövlət Universiteti arasında "Türkmənistan və Azərbaycan: ikitərəfli tərəfdaşlığın strateji mahiyyəti" mövzusunda onlayn konfrans keçirilib.

Konfransda BDU-nun rektoru Elçin Babayev, Məhtimqulu adına Türkmən Dövlət Universitetinin rektoru Bayramgül Orazdurdyeva, Türkmənistanın Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhəmməd İsmayilov, Azərbaycan Respublikasının Türkmənistandakı səfirliyinin

müaviri Mikayıl Yusifov, hər iki universitetin professor-müəllim heyəti və tələbələri iştirak edib.

Onlayn konfrans zamanı dövlətlərarası əməkdaşlıq məsələləri, iki ölkə arasında məhsuldar tərəfdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün prioritet istiqamətlər müzakirə edilib. İştirakçılar həmçinin, elmi-texniki, mədəni və humanitar əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələlərinə və universitetlərarası əlaqələrin perspektivli sahələrinə xüsusi diqqət yetirib.

İştirakçılar gələcəkdə ali təhsil müəssisələri arasında əməkdaşlığın inkişafı üçün geniş imkanlar yaradacaq oxşar görüşlərin keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar.

BDU-nun "Azərsu" ASC-nin "Sukanal" ETLİ-də fəaliyyət göstərən filialında yeni tədris ilinə hazırlıq müzakirə olunub

Sentyabrın 10-da Bakı Dövlət Universitetinin Hidrometeorologiya kafedrasının "Azərsu" ASC-nin "Sukanal" Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutunda ("Sukanal" ETLİ) fəaliyyət göstərən filialında 2021-2022-ci tədris ilində tədrisin təşkilinə həsr olunmuş görüş keçirilib. Görüşdə BDU-nun tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektor Fərdə İmanov, Tədrisin təşkili şöbəsinin müdiri Adil Xasayev, "Sukanal" ETLİ-nin direktoru Vüqar Mirzəyev, direktor müavini Rəşad İsmayilov, Elnur Nəsirov və institutun əməkdaşları iştirak edib.

Görüşdə yeni tədris ilində filialın fəaliyyəti, filialda tədris prosesinin, tələbələr istehsalat təcrübəsinin təşkili müzakirə

olunub. Fərdə İmanov Universitetdə təhsil sahəsində həyata kerilən islahatlar, tədris prosesində tətbiq edilən yeni interaktiv təlim texnologiyaları haqqında məlumat verib.

Vüqar Mirzəyev "Sukanal" ETLİ-də BDU-nun Hidrometeorologiya kafedrasının filialında su ehtiyatlarının inteqrasiyalı idarə edilməsi ixtisaslaşması üzrə təhsil alan magistrantlar üçün yaradılmış şərait haqqında danışıq, filialda tədris olunacaq fənlərin siyahısı və dərslər cədvəlinin artıq razılaşdırıldığını qeyd etmişdir.

Görüşdə BDU və "Sukanal" ETLİ arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və birgə elmi araşdırmaların yerinə yetirilməsi haqqında da fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Seysmologiya və Yer təkinin fizikası kafedrasının filialında yeni tədris ilinə hazırlıq məsələləri müzakirə olunub

Sentyabrın 21-də Seysmologiya və Yer təkinin fizikası kafedrasının AMEA-nın Geologiya və Geofizika İnstitutunda fəaliyyət göstərən filialında 2021/2022-ci tədris ilində tədrisin təşkilinə həsr olunmuş görüş keçirilib. Görüşdə BDU-nun tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektor Fərdə İmanov, Geologiya və Geofizika İnstitutunun direktoru akademik Akif Əlizadə, həmin İnstitutun Yer fizikası seksiyasının rəhbəri akade-

mik Fəxrəddin Qədirov, BDU-nun Geologiya fakültəsinin dekan müavini Ruslan Şəmiyev və filialın əməkdaşları iştirak ediblər.

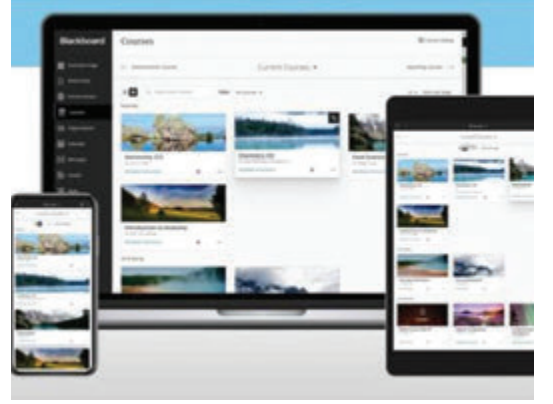
Görüşdə yeni tədris ilində filialın fəaliyyəti, filialda tədris prosesinin, tələbələr istehsalat təcrübəsinin təşkili müzakirə olunub. Fərdə İmanov Universitetdə təhsil sahəsində həyata kerilən islahatlar, tədris prosesində tətbiq edilən yeni interaktiv təlim texnologiyaları haqqında məlumat verib.

Akademik Akif Əlizadə tədris-elm-istehsalat əlaqələrinin inkişaf etdirilməsində filialın əhəmiyyətli rol oynadığını bildirib. Akademik Fəxrəddin Qədirov bakalavr və magistrantların dərslər və istehsalat təcrübələri üçün yaradılmış şərait haqqında məlumat verib.

Sonra tədris otağına və seysmoloji müşahidələri yerinə yetirmək üçün cihazların yerləşdirildiyi laboratoriyalara baxış keçirilib.

Yay semestrinin imtahan sessiyası BLACKBOARD platforması ilə həyata keçirilir

Bakı Dövlət Universitetində bakalavriat və magistratura səviyyələri üzrə 2020/2021-ci tədris ilinin yay semestrinin dərsləri Blackboard – elektron tədris platforması üzərindən uğurla həyata keçirilmişdir. 6 həftə ərzində təşkil edilən yay semestri 7 sentyabr tarixindən başlayaraq üç gün müddətində davam edən imtahanlarla yekunlaşacaq. İmtahanlar hazırda Blackboard – elektron tədris platforması üzərindən uğurla davam edir.

Platformanın imkanlarından istifadə edilərək 170 fənn üzrə tələbələrin bilik və bacarıqları yoxlanılır və qiymətləndirmə aparılır. Qiymətləndirmə prosesi gün ərzində tələbələrin şəxsi kabinetlərində əks olunur. İmtahanlar BDU-da formalaşdırılan "Blackboard Team" tərəfindən izlənilir, texniki çətinliklə üzləşən tələbələrin gün ərzində platforma vasitəsilə imtahanlara qoşulması təmin edilir. Eyni zamanda BDU-da 2021/2022-ci tədris ilində Blackboard platformasının imkanlarından istifadə edilməsi, tədris prosesinin təkmilləşdirilməsi, daha effektiv şəkildə idarə olunması məqsədilə işlər intensiv şəkildə davam etdirilir.

BDU və Satbayev adına Qazax Milli Tədqiqat Texniki Universiteti arasında ikili diplom proqramı imzalanıb

Bakı Dövlət Universiteti və Satbayev adına Qazax Milli Tədqiqat Texniki Universiteti arasında Neft kimyası ixtisaslaşması üzrə magistratura səviyyəsində ikili diplom proqramına dair əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb.

102 yaşını qeyd edən Bakı Dövlət Universitetində tədrisin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və Universitetin beynəlxalq rəqəbətliyinin artırılmasına xüsusi diqqət yetirilir. Dünyanın bir sıra qabaqcıl universitetləri ilə beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi istiqamətində davamlı işlər görülür.

Reallaşan layihələrdən biri də BDU və QMTTU arasında BDU-nun Kimya fakültəsi və QMTTU-nun Kimya və Bioloji Texnologiyalar İnstitutunun magistratura proqramı bazasında "Neft kimyası" ixtisaslaşması üzrə magistratura səviyyəsində birgə ikili diplom proqramıdır.

Layihənin məqsədi neft-qaz kimyası, yanacaq, təbii karbohidrogen eh-

tiyatları əsasında texniki əhəmiyyətli maddələrin alınması sahəsində hərtərəfli biliyi olan, müasir düşüncəyə sahib, problemlərin həllini bilən, eləcə də onları real olaraq tətbiq etmək bacarığına malik mütəxəssislərin hazırlanmasıdır. İkili diplom layihəsində təhsil alanlar neft kimyası, kimya mühəndisliyi elmlərinin fundamental və tətbiqi metodlarından istifadə edərək öz peşə fəaliyyətlərində praktik problemləri təsnif etmək, onları effektiv həll etmək bacarıqları əldə edəcəklər.

Qeyd edək ki, QMTTU-da neft kimyası və kimya mühəndisliyi sahəsində yüksək səviyyədə bakalavr, magistr və doktorant hazırlığı həyata keçirilir. Universitet QS dünya universitetləri reytingində 501-510-cu, QS ECCA reytingində isə 69-cu pillədə yer alır. Universitetdə 114 tədris və tədqiqat laboratoriyası fəaliyyət göstərir. Satbayev Universiteti dünyanın 174 aparıcı ali təhsil müəssisəsi və 450 nüfuzlu şirkəti ilə əməkdaşlıq edir.

"Conversation club"-da dil təlimləri davam edir

Tələbə Gənclər Təşkilatının nəzdində fəaliyyət göstərən "Conversation club"-un alman dili üzrə növbəti təlimi keçirilib. Təlimçi Filologiya fakültəsinin IV kurs tələbəsi Murad Məmmədov alman dilinin leksik, fonetik və qrammatik xüsusiyyətləri və al-

man dilinin lüğət tərkibi haqqında təlim iştirakçılarına məlumat verilib. Daha sonra təlimçi tələbələrin mövzu ilə bağlı suallarını cavablandırıb.

Qeyd edək ki, təlimlər həftədə iki dəfə olmaqla müxtəlif dillər üzrə davamlı şəkildə həyata keçirilir.

BDU alimlərinin məqalələri nüfuzlu jurnallarda dərc edilib

Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Nənoaraşdırmalar ETL-nin əməkdaşları Jiseok Kim, Orxan Güləhmədov və Mustafa Muradovun "Triboelektrik təbəqələrə mikro- və nanoquruluşların nüfuz etdirilməsi ilə triboelektrik generatorlarının effektivliyini artırılması" ("Enhancement of performance of triboelectric generators by introduction of micro- and nano- structures on triboelectric films") adlı icmal məqaləsi "Web of Science" beynəlxalq elmetrik bazasına daxil olan yüksək impakt faktorlu "Journal of

Materials Science: Materials in Electronics" (İF: 2.478 (2020)) jurnalında dərc olunub.

Məqalədə triboelektrik generatorlarda istifadə olunan təbəqələr üzərində mikro- və nanoquruluşların yaradılmasının onun çıxış parametrlərinə təsiri araşdırılıb, triboelektrik təbəqələrə belə quruluşların nüfuz etdirilməsi nəticəsində səthlərdə yaranan yüklərin sayının dəyişməsinin qanunauyğunluğu müəyyən olunub. Həmçinin belə quruluşların çıxış gücünün bu quruluşların forması və ölçüsündən asılılığı öyrənilib.

***

Şərqsünəslük tələtəsinin Türk filologiyası kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Nurlanə Mustafayevanın "Azərbaycan-Türkiyə ədəbi əlaqələri: sovet dövründən müstəqilliyə" (Azerbaijan-Turkey Literary Relations: From the Soviet Era to Independent) adlı məqaləsi Braziliyada nəşr edilən və Veb of Science bazasına daxil olan "Laplace em Revista (International)" jurnalının (ISSN: 2446-6220-Brazil-WoS) 2021-ci ilin avqust ayında çapdan çıxmış 7-ci sayında (vol.7, n. Extra E, Aug. 2021, p.24-31) dərc edilib.

***

Kimya fakültəsinin əməkdaşları dosent Fərid Nağıyev, dosent Əli Xəlilov və professor İbrahim Məmmədovun həmmüəllifləri olduqları "(Z)-2-amino-4-(2,6-dixlorofenil)-5-(1-hidroksietilidene)-6-okso-1-fe--nil-1,4,5,6-tetrahidropiridin-3-karbonitrilin kristal quruluşu və Hirşfeld səth analizi" ("Crystal structure and Hirshfeld surface analysis of (Z)-2-amino-4-(2,6-dichlorophenyl)-5-(1-hydroxyethylidene)-6-oxo-1-phenyl-1,4,5,6-tetrahydropyridine-3-carbonitrile") adlı məqalə Web of Science və SCOPUS bazalarında indeksləndirən "Acta Crystallographica Section E - Crystallographic Communications" jurnalında (E77, səhifələr 930-934, 2021) dərc edilib

Təqdim edilən məqalədə (Z)-2-amino-4-(2,6-dixlorofenil)-5-(1-hidroksietilidene)-6-okso-1-fe--nil-1,4,5,6-tetrahidropiridin-3-karbonitrilin kristal quruluşu və Hirşfeld səth analizi həyata keçirilib. Müəyyən olunub ki, quruluş molekul daxili O—H rabitələrinin hesabına stabilləşir. Mərkəzi piridin halqası demək olar ki, planar quruluşdadır (maksimum kənara çıxma 0.074 (3) Å təşkil edir). Piridin halqası fenil və dixlorofenil halqaları ilə, müvafiq olaraq, 86.10 (15) və 87.17 (14)° dihedral bucaqlar əmələ gətirir. Bu aromatik halqalar isə bir-birinə nəzərən fəzada 21.28 (15)° bucaq altında yerləşir. Strukturda olan C(—OH)CH₃ qrupu koplanaardır. Kristal qəfəsdə molekullar arası N—HN və C—HN, həmçinin, H və C—H qarşılıqlı təsirlərinin hesabına üçölçülü şəbəkə formalaşır.

***

Kimya fakültəsinin əməkdaşları dosent Fuad Kərimli, professor Teymur İlyashı, professor Sabit Məmmədov, elmi işçi Nərgiz Əhmədova, elmi işçi Natəvan Mahmudova və professor Eldar Əhmədovun "Toluolun disproporsionlaşma reaksiyasında CexMg1-xAl2O4 nanotorları ilə modifikasiya olunmuş ZSM-5 növlü seolitlərin xassələrinin tədqiqi" (Evaluation of the properties of ZSM-5 type zeolites modified with CexMg1-xAl2O4 nanopowders in the toluene disproportionation reaction) adlı məqaləsi Web of Science və SCOPUS bazalarında indeksləndirən "Petroleum Chemistry" jurnalında (Petroleum Chemistry, v.61 (8), 2021) dərc edilib.

***

Biofizika və biokimya kafedrasının müdiri, professor Rövşən Xəlilovun Türkiyənin Mardin Artıqlı Universitetinin professoru Cumalı Kəskin və digər tanınmış alimlərlə birgə həmmüəllif olduğu "Ənginar bitkisinin (Cynara Scolymus L.) tullantı hissələrindən istifadə olunmaqla gümüş nanohissəciklərin ekoloji / sürətli sintezi və onların sitotoksik və antibakterial fəallıqlarının qiymətləndirilməsi" ("Ecofriendly/Rapid Synthesis of Silver Nanoparticles Using Extract of Waste Parts of Artichoke (Cynara scolymus L.) and Evaluation of their Cytotoxic and Antibacterial Activities") Web of Science bazasına daxil olan Journal of Nanomaterials (İF: 2.986) jurnalında dərc olunub ("Journal of Nanomaterials", Volume 2021 | Article ID 2270472 |).

Məqalədə, gümüş nanohissəciklərin ekoloji cəhətdən təmiz olan bioloji üsulla ənginar bitkisinin (Cynara Scolymus L.) istehsal üçün yararlı olan tullantı hissələrindən istifadə olunmaqla sintezindən bəhs edilir. Alınan nanohissəciklərin xüsusiyyəti müxtəlif metodlarla (UV-spektrofotometer, XRD analiz, SEM, TEM, FTIR) araşdırılmışdır. Müəyyən edilmişdir ki, nanohissəciklər 28.78 nm ölçüdə olub, sferik formaya malikdir. Nanohissəciklərin zeta potensialının 16.9 mV və fundamental udma sərhəddinin spektrin 458.8 nm dalğa uzunluğunda olduğu müəyyən edilmişdir. Məqalədə həmçinin, sintez olunmuş gümüş nanohissəciklərinin antibakterial və sitotoksik təsirləri də araşdırılmışdır.

BDU-nun professoru "NUCLEUS-2021" beynəlxalq konfransında iştirak edib

Sentyabrın 21-də Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində 71-ci "NUCLEUS-2021" Beynəlxalq Konfransı keçirilib. Konfransda Bakı Dövlət Universitetini Elmi fəaliyyətinin təşkilatçıları və innovasiyalar Mərkəzinin direktoru, professor Mais Süleymanov təmsil edib. Mərkəz direktoru konfransda "Böyük Adron Kollayderi-

nin enerjilərində müşahidə olunan pT oblastlarının xassələrinin enerji və kütlədən asılılığı" müəhazirəsi ilə çıxış edib.

Çıxışdan sonra professor M.Süleymanov konfrans iştirakçılarının suallarını cavablandırıb.

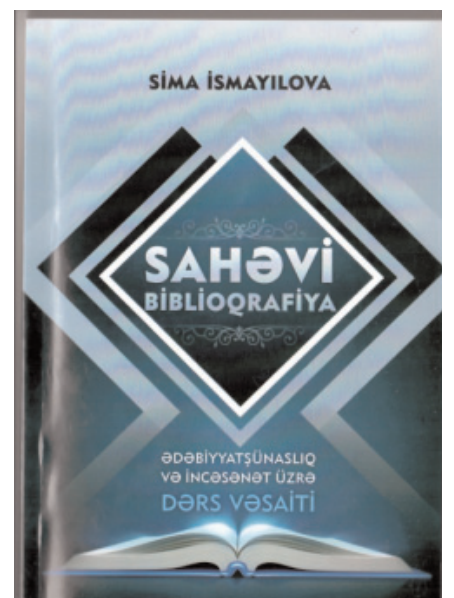
Qeyd edək ki, beynəlxalq konfrans sentyabrın 25-nə qədər davam edəcək.

BDU-nun dosentinin yeni dərs vəsaiti nəşr olunub

Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin Biblioqrafiyaşünəslük kafedrasının dosenti, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Sima İsmayilovanın yeni dərs vəsaiti nəşr olunub.

"Sahəvi biblioqrafiya (ədəbiyyatşünəslük və incəsənət üzrə)" adlı kitabın elmi redaktoru Biblioqrafiyaşünəslük kafedrasının müdiri, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Nadir İsmayilov, rəyçiləri isə AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Almaz Ülvi və Kitabşünəslük və nəşriyyat işi kafedrasının müdiri, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Knyaz Aslandır.

Dərs vəsaitində sahəvi biblioqrafiyanın spesifik xüsusiyyətləri, sosial funksiyaları, təşkilati-funksional quruluşu, məzmun hüdudları və digər nəzəri problemlər şərh edilmişdir. Kitabda informasiyalaşdırılmış cəmiyyətdə sahəvi biblioqrafiyanın yeri və rolu, cəmiyyət üzvlərinin, sahə mütəxəssislə-

rinin biblioqrafik informasiya təminatındaki əhəmiyyəti faktiki mənbələrə əsaslanaraq təhlil olunub.

Dərs vəsaiti müvafiq ixtisas üzrə təhsil alan tələbələr, gənc tədqiqatçılar və sahə mütəxəssisləri üçün nəzərdə tutulub.

SARS-CoV-2 virusuna qarşı hazırlanmış vaksinlərin strukturu, mexanizmləri və səmərəliliyinə dair məqalə dərc edilib

Mikrobiologiya və Virusologiya elmi-tədqiqat laboratoriyasının müdiri, professor Xudaverdi Qənbərovun həmmüəllif olduğu elmi məqalə Web of Science Clarivate Analytics elmetrik beynəlxalq bazasına daxil olan yüksək impakt faktorlu jurnalda dərc olunub.

SARS-CoV-2 (COVID-19) vaccines structure, mechanisms and effectiveness: A review (SARS-CoV-2 virusuna qarşı hazırlanmış vaksinlərin strukturu, mexanizmləri və səmərəliliyi: icmal) adlı icmal məqalə İmpakt faktoru 6.953 (Q1 kvartil) olan International Journal of Biological Macromolecules (2021,188, P.740-750) jurnalında çap olunub.

Dünya iki ilə yaxındır ki, COVID

-19 virusunun yüksək ölümə nəticələndirən fəsadlarından əziyyət çəkir. Virusun yayılmasını minimuma endirmək üçün təklif olunan profilaktik tədbirlərlə yanaşı, xəstəliyin qarşısını almaq üçün müxtəlif vaksinlərin hazırlanması istiqamətində çoxtərəfli səylər göstərilir. Hazırda bir neçə vaksinin hazırlanması başa çatmış, onların təhlükəsizliyi və səmərəliliyi ilkin olaraq göstərilmişdir. Moderna, NIAID, BioNTech və Pfizer vaksinlərinin kliniki sınaqları, onların yüksək təhlükəsizliyini və səmərəliliyini müəyyən etmişdir. Məqalədə mövcud COVID-19 vaksinlərinin quruluşu, mexanizmləri və səmərəliliyi müqayisəli şəkildə analiz edilmişdir.

BDU-nun Türkiyənin Sivas Cumhuriyyət Universitetində təhsil almış tələbələrini öz təcrübələrini bölüşür

Dünyanın müxtəlif nüfuzlu universitetləri ilə ikili diplom, əməkdaşlıq müqavilələri və mübadilə proqramları imzalayan Bakı Dövlət Universitetində yeni layihəyə start verilib. Layihənin əsas məqsədi təhsillərini xaricdə davam etdirən BDU tələbələrini ictimaiyyətə tanımaq və onların xaricdə qazandıqları təhsil təcrübələrini oxucularla bölüşməkdir.

İlk müsahiblərimiz BDU-nun SABAH qrupları Psixologiya ixtisasında təhsil alan IV kurs tələbələri Aydan Heydərlili və Nərmin Murtuzadədir. Onlar "Erasmus+" mübadilə proqramı çərçivəsində 2020/2021-ci tədris ilinin II semestri ərzində Türkiyənin Sivas Cumhuriyyət Universitetinin Psixologiya fakültəsində təhsil alıblar.

- "Erasmus+" mübadilə proqramına müraciət edən zaman hansı mərhələlərdən keçməli oldunuz?

Aydan Heydərlili: "BDU-nun Sosial elmlər və psixologiya fakültəsinə qəbul olduğum vaxtdan Erasmus+ mübadilə proqramı haqqında məlumatım var idi. İkinci kursun sonlarında qrup yoldaşım Nərminlə bu proqrama müraciət etməyə qərar verdik. Öncə BDU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinə müraciət etdik. Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin əməkdaşları Erasmus+ proqramı çərçivəsində BDU-nun əməkdaşlıq müqaviləsi olan universitetlərlə bizi tanış etdilər. Müvafiq sənədləri şöbəyə təqdim etdikdən sonra bizi qarşıda müsahibə mərhələsi gözləyirdi. Müsahibədən uğurla keçdikdən sonra Sivas Cumhuriyyət Universitetindən müraciətimizin

müsbət dəyərləndirildiyi barədə təsdiq məktubu aldım".

Nərmin Murtuzadə: "Əvvəlcə onu qeyd edim ki, Erasmus+ proqramı universitetimizin biz tələbələrə yaratdığı önəmli fürsətlərdən biridir. Bu proqram vasitəsilə hər bir BDU tələbəsi xaricdə təhsil alma fürsəti əldə etmiş olur. Universitetimizin internet sahifəsində BDU-nun əməkdaşlıq etdiyi bütün universitetlər barədə hər kəs rahatlıqla məlumat ala bilər. Biz də universitetlərin siyahısı ilə BDU-nun internet sahifəsində tanış olmuşduq.

- Sivas Cumhuriyyət Universitetində tədris prosesi ilə bağlı hansı fərqli məqamlarla rastlaşdınız?

Aydan Heydərlili: "Hər bir ölkənin özünəməxsus təhsil sistemi var. Bu özünəməxsusluq həətə ölkələrin daxilində universitetdən-universitetə dəyişir. Sivas Cumhuriyyət Universitetində təhsil aldığımız müddət ərzində bir çox fərqli məqamlarla rastlaşdıq. Ümumiyyətlə, bu universitetdə dərslər demək olar ki, mühazirə ağırlıqlı keçirilir. Orada BDU-dan fərqli olaraq, seminar və kollokvium kimi dərslər satları yoxdur. Tələbələr semestr boyunca sadəcə 2 dəfə imtahan verməli olur. Bu imtahanlardan biri semestrin ortasında, ikincisi isə semestrin sonunda təşkil olunur. Bizim orada olduğumuz müddətdə pandemiya ilə əlaqədar dərslər onlayn şəkildə keçirilirdi. Buna görə də, təəssüf ki, əyani təhsilin imkanlarından yararlanmaq fürsətimiz olmadı".

Nərmin Murtuzadə: "Mənim fikrimcə, Sivas Cumhuriyyət Universitetində təhsilin keyfiyyəti BDU ilə paralellik

təşkil edir. Çünki BDU daim inkişafda olan və beynəlxalq təcrübəni özündə tətbiq etməyə meyilli tədris ocağıdır. Təbii ki, dərslərin keçirilmə prosesində bəzi fərqlər var idi. Bunlara seminarların olmamasını, imtahanların test üsulu ilə keçirilməsini örnək göstərə bilərəm".

- Azərbaycanlı olduğunuzu biləndə müəllimlərin və tələbələrə sizin reaksiyası necə olurdu?

Aydan Heydərlili: "Əvvəlcə də qeyd etdiyim kimi, dərslər onlayn formada keçirilirdi. Bu zaman müəllimlər dərsə qatılan tələbələrə qeydiyyatını aparırdı. Bizdə olduğu kimi, Türkiyə təhsil sistemində də dərslərin müəyyən qismində iştirak etmək məcburiyyəti var. Müəllimlər əsasən soyadlarımızın sonluğundan xarici ölkə vətəndaşı olduğumuzu anlayırdılar. Bu da onların diqqətini çəkirdi. Demək olar ki, bütün müəllimlərdən "Haradan gəlmisiniz?" sualını eşitmişik. Onlar bizim azərbaycanlı olduğumuzu biləndə ölkəmiz haqqında yalnız xoş sözlər deyirdilər. Aralarında Azərbaycana nə vaxtsa gələnlərsə, bu barədə təəssüratlarını bizimlə bölüşürdü. Ümumiyyətlə, Türkiyədə yaşayan insanlar çox qonaqpərvərdir. Buna görə də bütün müəllimlərdən və tələbələrə özümüzə qarşı yalnızca dost münasibəti gördük. Təbii ki, azərbaycanlı olduğumuz üçün onların bizə qarşı diqqəti və qayğısı digər ölkə tələbələri ilə müqayisədə fərqli idi. Erasmus+ proqramı ilə oxuyan digər tələbələr də bizim dilimiz, mədəniyyətimiz, ümumiyyətlə, ölkəmiz haqqında məlumatları böyük maraqla dinləyirdilər. İn-

teraktiv söhbətlərimiz zamanı biz onlara mütləq şəkildə Qarabağ müharibəsindən danışdıq. Onları Azərbaycanın tarixi həqiqətləri ilə tanış edirdik. Ölkəmiz və Qarabağ uğrunda mübarizəmiz onları o qədər həyəcanlandırmışdı ki, yolda Azərbaycan bayrağı görəndə, ya da sosial şəbəkədə Azərbaycanla bağlı hər hansı bir məlumatla qarşılaşanda dərhal bizə məlumat verirdilər".

Nərmin Murtuzadə: "Bizə qarşı münasibət o qədər xoş idi ki, Türkiyədə olduğumuz 5 ay boyunca heç bir halda özümüzü yad hiss etmədik. Sanki öz doğma vətənimizdə idik. Bizim Azərbaycandan gəldiyimizi biləndə ölkəmizi və insanlarını nə qədər çox sevdiklərini dilə gətirirdilər. Küçələrdə Türkiyə bayraqları ilə yanaşı, Azərbaycan bayraqlarını da görmək bizi qürurlandırırıdı".

- İmtahan nəticələrinizdən razı qaldınız mı?

Aydan Heydərlili: "Düşünürəm ki, imtahan nəticələrimiz mübadilə proqramı tələbəsinin nəticələrinə görə kifayət qədər yaxşı idi. Cəmi 7 fəndən imtahan verdik və hamısını uğurla tamamladıq".

Nərmin Murtuzadə: "Türkiyədə təhsil aldığımız müddətdə hər zaman ölkəmizi və universitetimizi yaxşı təmsil etməyə çalışmışıq. Buna görə də imtahanlara xüsusi diqqətlə hazırlaşdıq. İmtahanlar onlayn formada test üsulu ilə keçirildi və hər birindən uğurlu nəticələr əldə etdik. Beləliklə, Sivas Cumhuriyyət Universitetindəki təhsil həyatımızı uğurla başa vurmuş olduq".

- "Erasmus+" mübadilə proqramı yalnız təhsil yox, həm də yeni insanlar tanımaq və yeni dünya kəşf etmək üçün əvəzolunmaz fürsətdir. Siz bu fürsəti necə dəyərləndirdiniz?

Aydan Heydərlili: "Pandemiya səbəbindən universitetin auditoriyalarında əyani dərslər ala bilməsək də, Türkiyənin bir çox şəhərinə səyahət etmə fürsətimiz oldu. Sivas Cumhuriyyət Universitetinə Erasmus+ proqramı çərçivəsində Serbiya, Bosniya və Herseqovina, Monteneqro, Rumıniya və İsveç kimi ölkələrdən tələbələr gəlmişdi. 5 ay ərzində onlarla birlikdə Türkiyənin təxminən 15 şəhərini qarış-qarış gözdük. Digər günlərdə isə tələbə dostlarımızla universitet kampusunda çox maraqlı vaxt keçirirdik – idman stadionunda oyunlar oynayır, hava şəraiti yaxşı olduqda kəmp edirdik. Sivas şəhəri dağlarla əhatə olunub. Hərdən dağlara piyada qalxmaq ön sevdığımız məşğuliyyətlərdən birinə çevrilmişdi".

Nərmin Murtuzadə: "Erasmus+ mübadilə proqramının ən gözəl tərəfi yeni mühit görə, yeni insanlar tanımaqdır. Biz də Avropanın müxtəlif ölkələrindən olan insanlarla tanış olduq və onlarla qarşılıqlı fikir mübadiləsi apardıq. Qarşılıqlı şəkildə dövlətlərimizin adət-ənənələri və özünəməxsus mədəniyyəti ilə tanış etməyə çalışdıq. Bu fürsəti bizə yaratdığı üçün BDU-nun rəhbərliyinə və bu yolda bizə dəstək olan hər bir BDU əməkdaşına dərin təşəkkürümü bildirirəm".

Müsahibəni hazırladı: Nərmin Əsədova

BDU tələbələrini ENAC

TUS komandası tərəfindən hazırlanan EcoPrint layihəsi EASA-nın ("Euro-Asian Startup Awards") regional qalibi olaraq 16-17 noyabr 2021-ci il tarixlərində Danimarkanın paytaxtı Kopenhagendə keçiriləcək GSA-nın ("Global Startup Awards") Böyük Finalında iştirak hüququ qazanıb. Bu layihə ilk dəfə 2019-cu ildə "The Best Social Impact" kateqoriyasında ölkə finalisti olmuş, 2020-ci ildə "The Best Virtual Teamwork Solution" kateqoriyasında Azərbaycan üzrə, 2021-ci ilin 8 fevral tarixində isə regional finalda eyni kateqoriya üzrə mübarizə aparan Ermənistan komandasını məğlub edərək region üzrə qalib olub.

Əsas məqsədi yaşillıqları və ağacları qorumaq olan EcoPrint layihəsi Azərbaycanda ekoloji, sosial və iqtisadi inkişafa dəstək olmaq missiyasını özündə birləş-

BDU-nun EcoPrint layihəsi Kopenhagendə keçiriləcək Böyük Finalda Azərbaycanı təmsil edəcək

dir. EcoPrint əhəlinin sosial həssas qrupuna daxil olan insanlarla müqavilə əsasında sövdələşmələr edərək onları internet sahifəsi (ecoprint.deirvlon.com) üzərindən Avstraliya, Çin, Almaniya,

Kanada kimi müxtəlif ölkələrdən Azərbaycanda ekoloji mühitin bərpasına və qorunmasına öz töhfəsini vermək istəyən şəxslərlə görüşür, Azərbaycanın istənilən regionunda ağacəkmə prose-

sini həyata keçirir. Beləliklə, EcoPrint layihəsi Azərbaycanda sosial, iqtisadi və ekoloji vəziyyətə dəstək vermiş olur və bununla BMT-nin dayanıqlı inkişafa dair 17 məqsədindən 8-ni tam əhatə edir.

Bu uğuru ilə yanaşı EcoPrint layihəsi fəaliyyətə başladığı gündən bir çox beynəlxalq və yerli müsabiqələrdə, o cümlədən 2019-cu ildə "Hult Prize Azərbaycan" yarışının qalibi olaraq Türkiyə Respublikasında və 2020-ci ildə Beynəlxalq ENACTUS yarışının Azərbaycan üzrə qalibi olaraq Niderland krallığında Azərbaycanı təmsil edib. Bundan başqa 2020-ci il 13 mart tarixində Bakıda keçirilən, əsas istiqaməti ekoloji mühitin bərpa-

sına həsr olunan mövzuları əhatə edən "Global Mühəndislik Simpoziumu"na (GES) rəsmi tərəfdaş olub.

Qeyd edək ki, "Global Startup Awards" (GSA) təşkilatı 2012-ci ildə Danimarkada yaradılıb və hazırda 4 qitədə 113-dən çox ölkədə fəaliyyət göstərir və dünyanın müxtəlif regionlarından olan komandalara tərəfindən ərsəyə gətirilən startaplara mükafatlandırılan və onları bir araya gətirən qurumdur. Bu platforma çərçivəsində startaplar bir-biri ilə əlaqə qurur, şəbəkələşir, müxtəlif investorlarla görüşür və mükafatlandırılır. Azərbaycan GSA-nın "Euro-Asian Startup Awards (EASA)" adlanan və 10 ölkədən ibarət olan (Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, Belarus, Gürcüstan, Moldova, Ukrayna, Rusiya, Ermənistan) startaplar qrupuna daxil edilib və bu qrupda hər il müxtəlif kateqoriyalarda yarışlara qatılır.

